

Regională Proletari din toate țările, uniți-vă!

Hunedoara-Deva

FLACĂRA

25

Examen de stat pe ogoare

CE ESTE SCINTIGRAFIA?

ÎNSEMNĂRI TEATRALE
de Victor Eftimiu

O SCHIȚĂ
de Aldous Huxley

Anul XIII nr. 25 (473) — 20 iunie 1964

TRADUCERI

de Aurel BARANGA

Înainte de primul război mondial a apărut o colecție, a „Bibliotecii pentru toți”, și care și-a dobândit curînd funcția unei instituții culturale de mîna întîia. O exigență, deosebit de valoroasă mai ales pentru acea vreme, unită cu un gust subțire, au alcătuit un catalog uimitor: cele mai însemnate opere din literatura lumii. Același spirit rector demn a asigurat o sumedenie de traduceri aparținînd unor condeie scriitoricești exemplare. Din nefericire, între cele două războaie, nici colecția amintită, nici altele similare n-au mai vădit aceeași rîvnă mai ales în privința traducerilor și au apărut astfel o sumedenie de deficiențe menite să dea crezare unui adagiu neadevărat: „traduttore-tradittore”, orice traducere însemnînd o trădare, o denaturare. Felul cum se fac astăzi, în genere, traducerile la noi e în orice caz o dezmințire a zicalei. Fiindcă, în imensa lor majoritate, tălmăcirile se bucură de o grijă atentă, încredințate mai întotdeauna unor competențe verificate. E suficient să subliniem că, în cele mai dese cazuri, traducerile se fac din original sub un control avizat, pîtînd la eliminarea aproximației, la redarea nuanței cît mai apropiate de inspirația inițială. Iar uneori, transpoziția depășește limitele restituirii dintr-un grai într-altul. Se poate vorbi, fără păcatul unei exagerații care n-ar servi pe nimeni, de o adevărată rescriere a operei într-un grai nou. Am înaintea mea traducerea romînească a operei lui Shakespeare îngrijită de Editura pentru literatură și orice comparație cu tălmăcirii anterioare, cade. Traducerile, girate de condeie scriitoricești experte, nu se mulțumesc să fie o juxtă, ci năzuie la o retopire în grai autohton a geniului original. În teatru, unde limba cere fluența graiului vorbit, performanța e și mai valoroasă. Același lucru pentru colecția Molière și numai faptul că unele tălmăcirii poartă semnătura lui Tudor Arghezi e suficient să arate că, astăzi, la noi, traducerile capodoperelor universale au depășit stadiul în care accentul cade pe necesitate, circulație sau imperativ publicitar și au devenit un fapt de cultură. Demne de o tradiție glorioasă, cînd au semnat tălmăcirii: Caragiale, Șt. O. Iosif sau Octavian Goga.

Am în fața privirilor mele uimite și încîntate, cartea, de legitimă circulație și prețuire mondială, „Ghepardul”. Tălmăcirea romanului lui Lampedusa — în orice limbă — e mai mult decît o dificultate, e un examen. Concepută cu o migală, împinsă uneori pînă la exces și manie, fraza scriitorului italian e o poezie în proză, cizelată la filigran. Traducătorul român Tașcu Gheorghiu, traducător-poet sau poet-traducător, cu binecunoscute galoane literare cucerite anterior, a avut un uimitor simț și instinct. Și-a dat seama că proza „Crailor de curte veche” a lui Matei Caragiale se aseamănă prin șlefuiala de stilistică lui Lampedusa și că între cei doi scriitori sînt și alte afinități, dincolo de pasiunea lor comună pentru perfecția marmoreană a frazei.

Cu o patimă exemplară deci pentru descoperirea nuanței, cu o inspirație fericită la alegerea cuvîntului, îmbibînd cartea de acea aură de vis pe care o iradiază „Craii”, atent la tot ce poate oferi ca sugestie neologismul, sensibil la parfumul arhaismelor plastice, scîldînd fraza într-o ritmică abia perceptibilă, Tașcu Gheorghiu a brodat cu acul o tălmăcire care, încetînd să mai fie o traducere, e o lucrare de artă cu drept la respectul lectorilor.

Și am citat exemplul fiindcă în vasta operă de culturalizare ce se consumă cotidian sub ochii noștri, cazul încetează, de fapt, să mai fie izolat sau singular, ci devine prin frecvență regula și media statistică.

„Traduttore-tradittore”, încă o tristă zicală înfrîntă. Ce bine!

EXAMEN DE ST

Anul cinci de la agronomie a împînzit țara. Părăsind amfiteatrele facultății, studenții lucrează acum pe ogoarele patriei.

Așadar, șase luni dintr-un an sînt închinare practicii celei mai îndelungate. Ea include și pregătirea unui examen de exigență și sinteză care conferă diploma de stat.

Deci, un colocviu cu studenții — nu la facultate, ci pe ogoare.

HOLDE CU CLOPOŢEI

Am întîlnit-o în Dobrogea. Era îmbrăcată băiețește. Fiindcă nu i-am putut defini culoarea ochilor, a rămas nițel surprinsă.

— De ce mă priviți așa?

— Fiindcă aveți ochi necomuni. Au ceva din iarbă, ceva din mare...

— Distingeți greu culorile. Ochii mei se aseamănă cu lucrarea care o pregătesc pentru examenul de stat.

— Poftim?

— Nu glumesc. Ochii mei aduc cu floarea inului. Lucrarea mea de diplomă e intitulată „Capacitatea de producție a diferitelor

soiuri de in în condițiile pedoclimatice ale Dobrogei”.

Ioana Nestorescu își curăță noroiul de pe cizmele de cauciuc și ne spune:

— Aici e holda mea cu clopoței. Colectiva din Mereni m-a „impropriat”, pentru șase luni, cu 3.000 m p de pămînt. Aici fac experiențele cu inul. Am în cultură comparativă șase soiuri de in.

— Ce-ați vrut să spuneți prin „holda mea cu clopoței”?

— Ați ascultat vreodată cum cîntă semințele inului în capsule? Ca o simfonie.

— Sînteți melomană?

— Da. Vioara însă n-am adus-o aici. Am lăsat-o la București cu strunele amuțite.

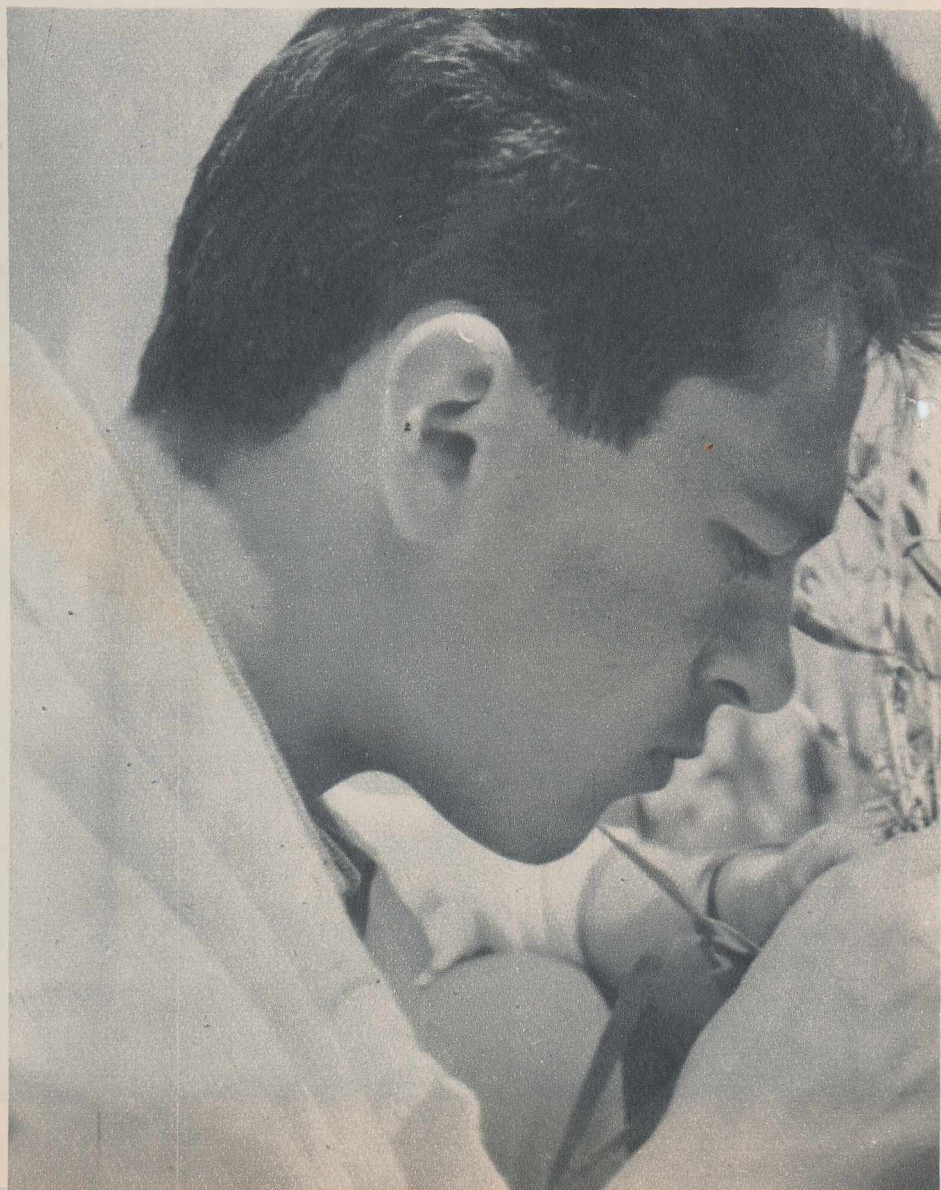
— Cu ce medie ați încheiat anul cinci?

— Cu 8,90.

— De ce-ați ales agronomia?

— Mi se pare că e o „boală” în familia mea. Mai am două surori, Ștefania și Ilaria, care sînt ingineri agronomi...

— Dv. sînteți studentă. De ce colectivistiți din Mereni vă spun „tovarășă ingineră”?

COPERTA NOASTRĂ

MIRCEA CRIȘAN în spectacolul „Eu și materia moartă”.

Fotografie de A. MIHAILOPOL

NT PE OGOARE

— S-a întâmplat un lucru neplăcut. Inginerul agronom al gospodăriei s-a îmbolnăvit. Eu îi țin locul.

— Deci, sîntezi inginerul gospodăriei.

— Într-un fel, da.

— Care-i sectorul cel mai puternic al gospodăriei?

— Cel cerealier. La Mereni sînt vestiți cultivatori de porumb. Anul trecut colectivității de-aici au obținut premiul II pe regiune. Producția medie la hectar a fost de 4.100 kg boabe.

— Ce nu vă place la Mereni?

— Zootehnia.

— E dezzechilibrată baza furajeră?

— Nu. Se lucrează încă cu unele metode empirice.

Venim de la cîmp la sediul gospodăriei și la convorbirea noastră e invitat Gheorghe Chiriac, președintele. El are numai cuvinte de laudă despre studenta în practică. Buna organizare a muncilor agricole, instruirea zilnică a brigadierilor — ne informează președintele — sînt preocupări de seamă ale Ioanei. Fata asta de 23 de ani, se „ames-

tecă" în toate sectoarele gospodăriei.

— În ce stadiu se găsește lucrarea dv. de diplomă?

— Am tot materialul. Știți, mi-am luat drept consultanți la lucrare și oameni care n-au absolvit nici o facultate. Aflu multe lucruri interesante de la colectivității cu experiență.

— Ce-ați zice, dacă întâmplarea — sau nu întâmplarea — v-ar muta viața aici, la Mereni?

— Aș face un singur lucru: mi-aș aduce viața de la București. Cînd aș fi foarte obosită, m-aș odihni cîntînd.

NU-I FRUMOS ÎN VIAȚĂ DACĂ E UȘOR

Aceasta-i părerea lui Eugen Triboi. Poate că nu i-am fi cunoscut-o dacă nu venea vorba despre note. E tot în anul cinci și tot la agronomie. Nu are nici un 9. Numai 10. Nici în anul patru, nici în anul trei n-a avut vreun 9. De trei ani, numai 10.

— V-au fost atît de ușoare

disciplinele în ultimii trei ani de studenție?

— Nimic nu mi-a fost ușor. Dar găsesc că frumusețea în viață o găsești tocmai atunci cînd nu e totul ușor. Mediocritatea și lucrul de mîntuială fac viața urîță.

— De unde pasiunea pentru agronomie?

— Știu eu? Poate de la mama de-acasă, poate de la cercul de științe naturale al cărui președinte eram pe vremea cînd purtam cravată roșie. V-aș spune un lucru pe care nu-l știu mulți.

— Dacă se poate... vă rog.

— Întîi am dat examen la fizică.

— Și?

— Am picat. Se pare că am avut ghinion.

— Dacă ar fi să începeți studenția acum, la ce v-ați înscrie?

— La agronomie. M-a cucerit. Dar studiul îl voi continua și cînd voi fi în producție. Pentru că mă interesează în mod deosebit agrochimia.

— Dv. ce lucrare aveți pentru examenul de stat?

— „Aplicarea îngrășămintelor lichide cu azot în agricultură, influența acestora asupra solului și plantelor“.

— Văd că vă stau la dispoziție cele mai interesante — din acest punct de vedere — laboratoare și cîmpii.

— Da, pentru un om pe care-l pasionează cercetarea, Fundulea e un ideal.

— Ce părere aveți, în general, despre practica studentescă?

— Îngăduiți-mi să amintesc de un student pe care l-am cunoscut. Pînă în anul cinci nu văzuse cum răsare porumbul. Nu era rău la carte. Dar se cam ferea de practică. Nu știu cum a evoluat. Poate că bine. Greutățile te învață cum să muncești și să acționezi.

— Cred că dv., care în ultimii trei ani ați luat toate examenele cu zece, aveți o părere excelentă despre facultate.

— Am, dar nu există facultate care să te facă inginer desăvîșit. Numai condițiile concrete te învață cum să acționezi. Știți cum e pămîntul?

— Cum?

— Ca oamenii. Are personalitate. Noi, agronomii, vorbim în general de condițiile pedoclimatice și cerem ca plantele să fie cultivate în concordanță cu acestea, dar...

— Dar ce?

— Există particularități, nu ușor sesizabile, chiar în cadrul acestor condiții. Iată pentru ce se vorbește tot mai mult de agrotehnică diferențiată.

— Ați spus că slăbiciunea dv. e agrochimia. De ce?

— Fiindcă în acest domeniu sînt încă multe de făcut. Chimizarea agriculturii are mari perspective în țara noastră. Aici avem o materie primă — azotul — inepuizabilă.

— Am aflat că dv. pledați pentru îngrășămintele azotoase lichide. Iarăși: de ce?

— Pentru că în comparație cu cele solide sînt cu mult mai ieftine. De un an de zile caut în literatura de specialitate tot ce e legat de agrochimie și ideile din cărți le transfer aici, în pămînt. La ferma experimentală a Institutului am, de altminteri, loturi comparative cu îngrășămintele solide și lichide.

— Ați fost prin multe unități agricole socialiste?

Ioana Nestorescu își pregăiește lucrarea pentru examenul de stat în lanurile de in.

— Prin Dobrogea, Bărăgan și Transilvania.

— Ce impresie v-au făcut?

— În general, bună. M-a mîhnit un lucru: nu toate gospodăriile agricole colective au casă-laborator. Nu vreau să spun cuvinte mari, dar cred că o casă-laborator pe lângă gospodăria colectivă e o Fundulea în miniatură, un mic institut de cercetare.

★

Din mantie, sălile de cursuri ale anului cinci de la facultățile de agronomie sînt pustii. Cei care au trăit ani în șir emoțiile studenției pregătesc acum lucrarea de diplomă pentru examenul de stat. Peste puțină vreme, tinerii aceștia, cei mai proaspeți ingineri agronomi, vor lărgi numărul specialiștilor care lucrează în agricultura noastră socialistă.

Poate că nu e lipsit de semnificație să arătăm faptul că în timp ce în România „eminamente agricolă“ de pe vremuri inginerul agronom era o pasăre destul de rară, acum, în preajma aniversării a 20 de ani de la eliberare, în agricultura noastră își spun cuvîntul aproape 20.000 de cadre cu studii superioare. Nu întotdeauna a fost ușor. Din 1918 și pînă în 1944 facultățile de agronomie și medicină veterinară au fost absolvite de 4.167 tineri, în timp ce numai în ultimii cinci ani de pe porțile facultăților noastre au ieșit peste 4.000 ingineri agronomi și medici veterinari...

În toamna anului '64 vor sosi în satele noastre tineri și tinere care vor rămîne definitiv în mijlocul lucrătorilor din agricultură. Tinerii aceștia — ingineri agronomi și medici veterinari — sînt promoția anului XX.

Satele îi așteaptă cu inima deschisă.

George CIUDAN
Fotografii de Elena GHERA

Eugen Triboi, student fruntaș și pasionat partizan al chimizării agriculturii.

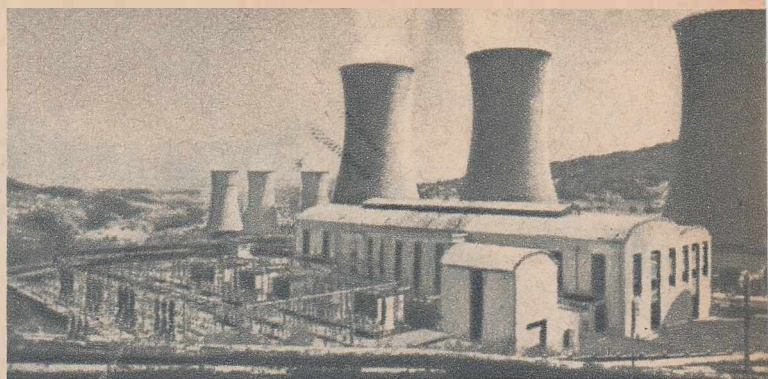

**ALBUM
FOTOGRAFIC
1964:
CONSTANȚA**

Pe malul mării, la Mamaia...

FERESTRE SPRE ADÎNCUL PĂMÎNTULUI

Această uzină din Italia este acționată de energia degajată în timpul și după erupțiile vulcanice.

Lava fierbinte care mătură totul în cale, gazele fierbinți care distrug tot ce întilnesc, „bombele” și praful aruncate în aer, valurile imense produse de erupțiile submarine reprezintă tot atâtea aspecte catastrofale ale activității vulcanilor, pe care, cel puțin din citit, le cunoaștem cu toții. Foarte des se înregistrează și victime omenești, în afara imenselor pagube materiale. De exemplu, între anii 1500 și 1900 și-au găsit moartea în urma erupțiilor vulcanice peste 190.000 de oameni.

Aceste primejdii permanente au făcut ca mult timp vulcanii să reprezinte cetăți inexpugnabile ale naturii. Materia aruncată în timpul erupției era cunoscută abia după ce furia vulcanilor trecea.

DE LA EMPEDOCLE LA VULCANOLOGII DE AZI

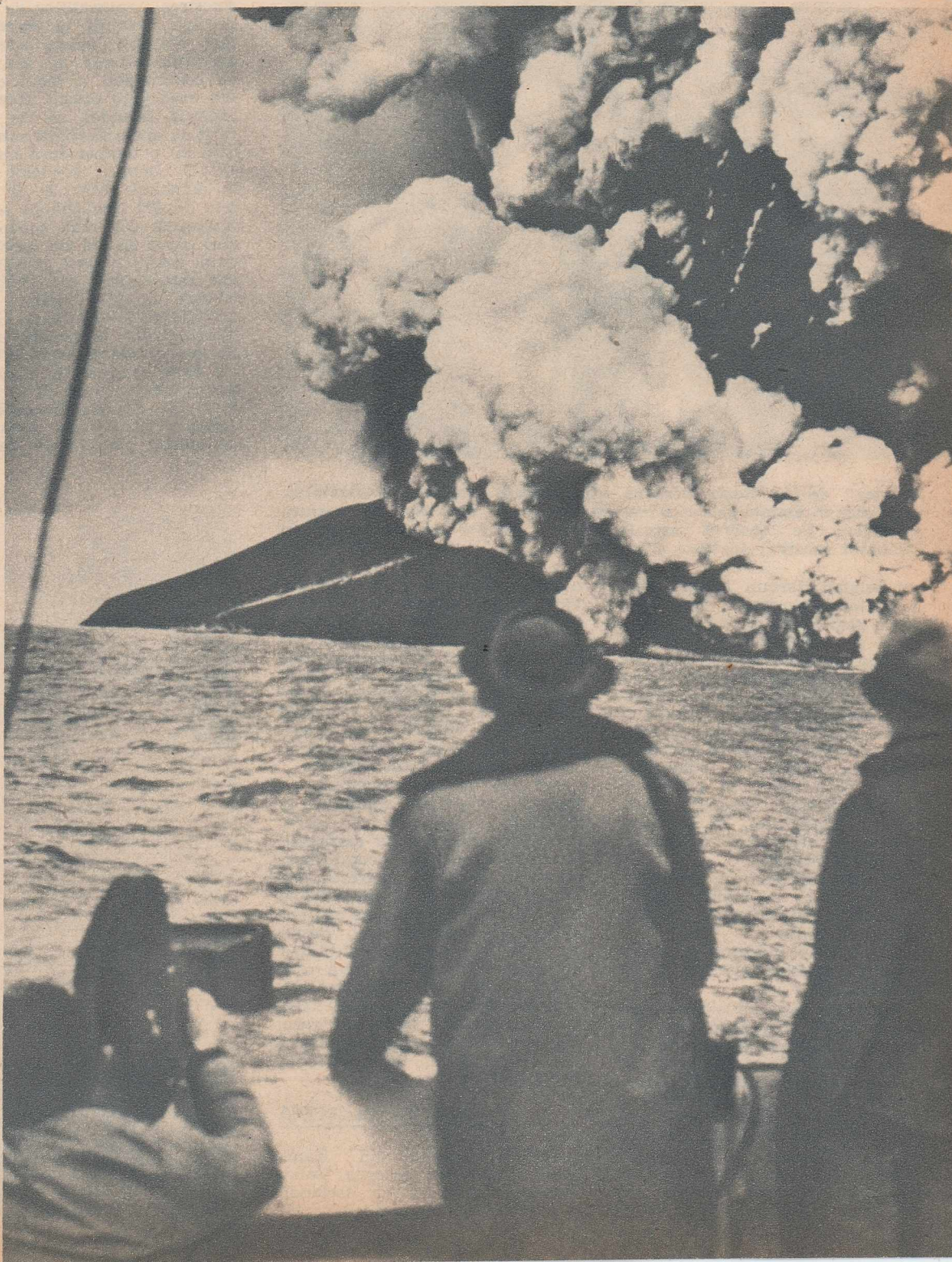
Încercările temerare de a observa mai îndeaproape o erupție vulcanică s-au sfârșit de cele mai multe ori cu moartea: dorința lui Empedocle, în mijlocul secolului al V-lea î.e.n., de a vedea de aproape „magma cea vie” în craterul vulcanului Etna, precum și încercarea curajoasă a lui Pliniu cel Tânăr de a asista la erupția Vezuviului din anul 79 e.n., au fost „înfrinte” de vulcani.

Se părea că ofensiva omului pentru smulgerea tainelor vulcanilor era sortită eșecului, dar ea a fost reluată, ce-i drept mult mai târziu, în zilele noastre. Să amintim de pildă de vulcanolo-

G. G. UDUBAȘA

(Continuare în pag. 6)

De curînd, lângă coasta Islandei, s-a ivit un mic petio de uscat, care nu figurează pe nici o hartă din lume. „Certificatul de naștere” a fost semnat de nori groși de cenușă, amestecată cu bucăți de rocă.

canilor activi, supraveghează continuu comportarea lor, în scopul de a prevedea erupția pe baza studierii cutremurelor, a șocurilor subterane și a comportării undelor elastice. (Despre recenta erupție a vulcanului Irazu din Costa Rica publicăm un articol chiar în numărul de față.)

Și totuși, vulcanii înseamnă oare numai catastrofe și distrugerii? Nu pot fi ei folosiți sub nici un chip de oamenii care au suferit atât de des din cauza lor?

De fapt, produsele erupțiilor propriu-zise — rocile vulcanice — se utilizează pe scară largă în construcții. Însă mai importantă este energia termică eliberată la erupția vulcanilor. Erupția de lavă este însoțită de emanații de gaze și vapori de apă, a căror temperatură scade pe măsură ce activitatea vulcanică în genere se stinge. După temperatură și conținutul în diverse gaze, ele se numesc fumarole, solfatare și mofete, acestea din urmă — în care predomină bioxidul de carbon — formând ultimele manifestări ale activității vulcanice.

În regiunile cu vulcani activi folosirea emanațiilor de vapori de apă fierbinți reprezintă un fapt obișnuit, impus adesea de condițiile vitrege de trai. Lipsa de combustibil a făcut ca încă din anul 1910 orașul Reykjavik, capitala Islandei, să fie termoficat cu apele fierbinți subterane, care au o temperatură medie de 87° C. Debitul sondelor săpate la adâncimi între 20 și 770 m este de 400 litri apă pe secundă, asigurând cel mai economic și mai curat sistem de încălzire al unui oraș. O mare cantitate de apă este captată din gheizere — izvoare cu apă fierbinte, cu o activitate intermitentă. În întreaga insulă se cunosc circa 200 de grupuri de gheizere, 40 dintre ele fiind grupate în jurul vulcanului Hekla, unul din cei mai mari din Islanda. Datorită gheizerelor, în Islanda s-au putut aclimatiza plante care de obicei

cresc în regiuni mai sudice: roșii, vița de vie, chiar banane și ananas!

Praful vulcanic constituie un bun îngrășământ natural: în jurul vulcanilor pământul este foarte fertil; aceasta explică, de pildă, densitatea mare a populației în jurul unor vulcani din Indonezia, cu toată primejdia care-o pîndește permanent.

În Noua Zeelandă se găsește cel mai mare gheizer din lume — Waimangu — situat la poalele vulcanului Tarawera. De fapt, toată regiunea „fume-gă“, oferind astfel un mijloc gratuit de... încălzire a mâncării. De curând aici s-a construit o centrală electrică experimentală, care folosește aburi direct din sonde.

Emanațiile de gaze și vapori fierbinți ocupă o suprafață apreciabilă în provincia Toscana din Italia. Țăranii italieni le numesc soffioni („fluierători“), deoarece produc un zgomot asemănător unor fluierături. Încă din 1931 sondele săpate aici pînă la adâncimea de 360 m au atins „rezervoare“ cu aburi la o temperatură de 160° C, folosiți la alimentarea cu energie a unei uzine electrice. În 1953 cele șapte centrale electrice geotermice (care folosesc apa fierbinte subterană) din jurul orașului Larderello dădeau 1.860 milioane kWh, ceea ce reprezintă circa 6% din producția de energie a țării! Ea este suficientă pentru alimentarea cu energie electrică a unei serii întregi de orașe și electrificarea unor linii ferate din Toscana.

1964, NU 4338 !

În Uniunea Sovietică există numeroase gheizere în regiunile cu vulcanism activ: peninsula Kamceatka și insulele Kurile, unde locuitorii le folosesc de mult în scopuri gospodărești.

Cîteva sonde săpate în jurul vulcanului Avatka din Kamceatka au ajuns, la 300 m, la o apă fierbinte care, adusă la suprafață, are 100°C. Ea va alimenta o centrală geotermică experimen-

„Cetatea“ de la Roșia-Montană, din Munții Apuseni. Exploatarea bogatelor zăcămintele de aur a început aici încă dinaintea de vremea romanilor. Se observă urmele vechilor lucrări miniere care au străbătut masivul în toate direcțiile.

gul belgian Haroun Tazieff, care a vizitat majoritatea vulcanilor de pe glob și, cu un curaj nemăsurat și o dorință de neînfrînt de a le cunoaște tainele, a coborât în cratere, în locul unde lava incandescentă apare la suprafață. El a stat la doi pași de lava fluidă, suportînd căldura ei înăbușitoare, sfidînd gazele fierbinți, canoada bombelor vulcanice. Astfel, el a reușit să privească în „ferestrele“ deschise spre adîncul pământului, să fotografieze de la cea mai mică distanță posibilă o erupție...

De data aceasta în întîlnirea dintre om și „diavolul subpămîntean“, mai puternic s-a dovedit cel dintîi.

De ce erup vulcanii și ce reprezintă materia zvîrlită de ei la suprafață?

S-a ajuns la concluzia, pe baza observațiilor și a deducțiilor teoretice, că pământul are o structură zonală. Diversele zone au o compoziție și greutate specifică diferite, în funcție de adîncimi. Există o zonă externă, numită „scoarța terestră“, de grosime variabilă: 5-8 km sub oceane și 70 km în zonele continentale. Ea este separată de învelișul pământului de așa-

numita suprafață a lui Mohorovicic (după numele a doi fizicieni iugoslavi care au stabilit-o pe baza reflexiei undelor seismice). La nivelul acestei suprafețe — pe care oamenii de știință vor încerca în curînd s-o atingă prin foraje adînci, în cadrul proiectului „Moho“ — se petrec fenomenele care produc cutremurele, erupțiile vulcanice etc.

Aci iau naștere magmele — topituri de silicați conținînd și cantități apreciabile de gaze. Cînd presiunea gazelor depășește pe aceea a mediului înconjurător, magmele încep să migreze spre zonele „slabe“ din scoarță. Ele se pot consolida în adîncime sau pot ajunge la suprafață sub formă de lavă. În cazul cînd cantitatea de gaze conținută în lavă este mică, erupția este liniștită (așa-numitul tip hawaian); dacă există un conținut ridicat de gaze, ele provoacă o erupție explozivă (tipul strombolian, de la vulcanul Stromboli din Italia).

O ENERGIE GRATUITA

Stațiile vulcanice din Kamceatka, Indonezia, Japonia, Italia, insulele Hawaii, Noua Zeelandă etc., instalate în apropierea vul-

tală care, printre altele, va furniza aburi și apă fierbinte orașului Petropavlovsk. În insula Kunașir din arhipelagul Kurilelor, la poalele vulcanului Mendeleev există o plajă în nisipul căreia se poate coace chiar oul! Izvoarele fierbinți de aici vor fi folosite pentru termoficarea orașului Iujnokurilsk. Acestea sînt numai cîteva din utilizările diverselor forme de manifestare a activității vulcanice în aceste regiuni dezvoltate intens în anii puterii sovietice.

Acum 120 de ani literatul rus V. F. Odoevski își imagina în povestirea sa „Anul 4338” că vulcanii din Kamceatka vor fi folosiți pentru încălzirea țării. Previziunile scriitorului au fost realizate, ba chiar întrecute prin folosirea multilaterală a acestei energii gratuite.

Activitatea vulcanică este însoțită de formarea unor zăcăminte de minerale utile; unele din ele iau naștere chiar sub ochii omului. Cele mai importante sînt zăcămintele de sulf depuse din emanațiile gazoase încărcate cu hidrogen sulfurat care, în contact cu aerul, duc la depunerea sulfului nativ. Mari zăcăminte de sulf depuse din emanațiile vulcanice se găsesc în Italia (Sicilia), Japonia, U.R.S.S.

În trecutul geologic al pămîntului, geologii au descifrat mai multe etape în care dezvoltarea vulcanismului a atins proporții mari. De fiecare din aceste „etape vulcanice” sînt legate zăcăminte de minerale utile, formate din soluțiile bogate în compuși metalici care au însoțit erupțiile. În cadrul rocilor în general și al celor vulcanice în special se observă o anumită „specializare” în sensul că de un tip oarecare de roci sînt legate anumite zăcăminte de substanțe utile. Acest lucru prezintă deosebită importanță pentru descoperirea de noi zăcăminte în regiunile în care apar rocile respective. Un exemplu edificator îl oferă descoperirea diamantelor în Iakuția.

Cele mai bogate zăcăminte diamantifere erau considerate cele din Africa de Sud, localizate în roci vulcanice denumite kimberlitate, de la numele localității Kimberley. În Iakuția se cunoșteau aceste roci, dar diamantele au fost descoperite abia în 1954, cercetările făcîndu-se tocmai pe baza principiului „specializării” de care vorbeam. Căutările geologilor sovietici s-au încheiat cu succes, aducînd Iakuției o faimă binemeritată.

În țara noastră cel mai important, sub aspect geologic și economic, este vulcanismul neogen, dezvoltat în lanțul eruptiv Oaș-Gutin-Căliman-Harghita și în Munții Apuseni.

Principalele produse ale acestui vulcanism, datînd de cîteva zeci de milioane de ani (la mijlocul perioadei neogene), sînt andezitele. În general de aceste tipuri de erupții sînt legate numeroase zăcăminte de aur, argint, plumb, zinc, cupru etc. Astfel de zăcăminte se găsesc și în țara noastră, localizate în regiunea minieră Baia-Mare și în Munții Apuseni. Depunerea carbonatului de calciu din emanațiile cu caracter mofetic duce la formarea travertinului — roca ce apare pe fațadele multor blocuri din Capitală. La noi, asemenea roci se găsesc la Borsec și la Rapolt (lîngă Deva).

În afară de piatra de construcție de bună calitate oferită de rocile vulcanice, trebuie menționate ca produse ale activității mofetice în țara noastră apele minerale de la Borsec, Covasna, Bodoc, Tușnad.

Extinderea rocilor vulcanice pe teritoriul țării noastre a făcut ca ele să fie studiate de multă vreme, în aceste roci fiind cantonate principalele zăcăminte de minerale utile. A cunoscut și mai cunoaște încă o faimă mondială minieritul de la Săcărîmb și Roșia-Montană și cel de la Baia-Sprie, Herja, Cavnic, din regiunea Baia-Mare. Eșantioane frumoase din aceste zăcăminte se găsesc în multe din colecțiile muzeelor din țara noastră și din alte țări.

Minieritul în aceste regiuni are o vechime apreciabilă. De exemplu, mina de aur de la Săcărîmb este menționată încă prin anul 1750. În trecut exploatarea acestor zăcăminte a fost făcută însă prădalnic, fără rațiune, doar pentru profituri. Abia după instaurarea regimului democrat-popular s-a trecut la lucrări geologice sistematice, raționale, executate pe bază științifică. Pe lîngă redeschiderea unor vechi exploatare s-au descoperit și alte zăcăminte noi.

OFENSIVA CONTINUĂ...

În planurile organizațiilor geologice din țara noastră studiul vulcanismului neogen ocupă un

Un uriaș adormit de peste 250 de ani — faimosul Fuji din Japonia. Să fie oare adormit pe veci? (dreapta sus.)

← Erupțiile submarine reprezintă fenomene grandioase ale naturii. În fotografie: un vulcan își anunță apariția în arhipelagul Azorelor, aruncînd lavă, bucăți de rocă, praf și gaze fierbinți.

Prin răcire, lavelle bazaltice se desfac în coloane monumentale. Frumusețea Detunatei a făcut să se fească în jurul ei multe legende.

loc important, avînd în vedere resursele minerale însemnate legate de el. Institutele de cercetări științifice colaborează cu întreprinderile de prospecție și explorare în vederea întocmirii unei monografii asupra vulcanismului neogen.

O problemă esențială care preocupă pe geologii ce studiază vulcanismul neogen este separarea diferitelor faze de erupție. Acest lucru este important deoarece nu toate aceste faze au fost însoțite de soluții bogate în mineralizații. Stabilirea și separarea produselor fiecărei faze de erupție devine o necesitate pentru extinderea lucrărilor de prospecție în regiuni noi; se va acorda o atenție deosebită rocilor din faza în care au existat condiții de mineralizație mai favorabile.

Cercetările geologilor români

privind vulcanismul neogen sînt cunoscute peste hotare. Confruntarea rezultatelor obținute de geologii diferitelor țări din zona Carpaților și din Balcani are loc la congresele Asociației geologice carpato-balcanice, unde se discută probleme fundamentale privind structura și evoluția lanțului muntos carpato-balcanic. La congresele al IV-lea de la București și al V-lea de la Varșovia ale acestei asociații multe probleme discutate priveau vulcanismul neogen.

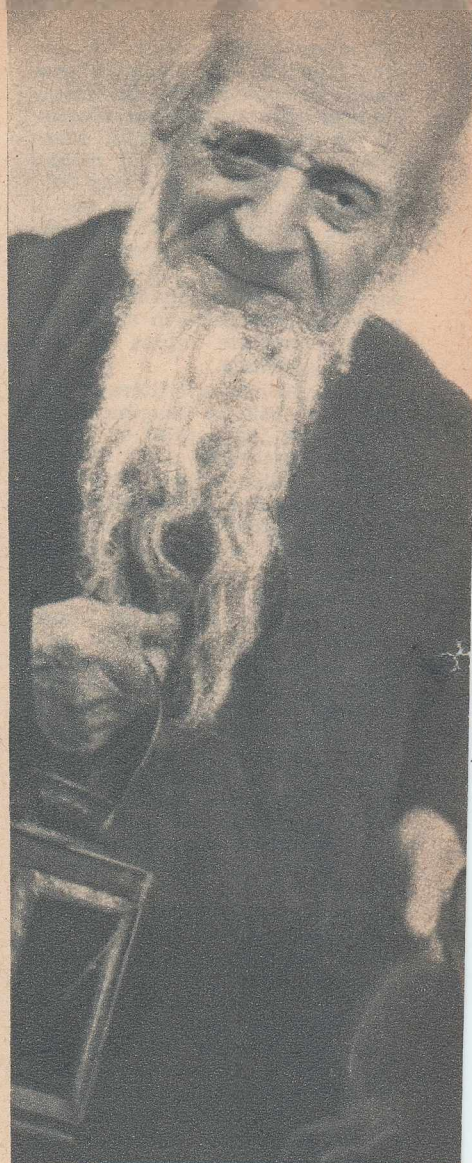
...Astfel decurge ofensiva științei împotriva vulcanilor, pentru a le smulge tainele și a-i sili să aducă foloase omului, pe care l-au năpăstuit atîtea mii de ani...

G. G. UDUBAȘA
cercetător științific
Institutul de geologie-geografie
al Academiei R. P. Romîne

„Căruța cu palașe” pornea, în 1919, în turneu prin țară. În mijlocul trupei, marele actor Nottara.

Iată-l pe C. I. Nottara în rolul temnicerului din „Cocoșul negru”.

Pe la începutul acestui veac, când, în calitate de spectator, mi-am început cariera de „teatralist”, Bucureștii aveau 250.000 locuitori, adică de vreo șase sau șapte ori mai puțin decât azi.

Funcționa, în centrul Capitalei, „Teatrul cel mare” devenit Teatrul Național, unde „Societatea dramatică”, înființată sub directoratul lui Ion Ghica în 1878, dădea spectacole amestecate, de la tragedia antică până la melodramele, feeriile, vodevilurile, farsele și operetele importate, până la creațiunile („producțiunile”) autohtone, în frunte cu poemul dramatic ale lui Vasile Alecsandri și comediile lui Caragiale.

O dramaturgie națională se infiripa, cu timiditate.

Mai era, lângă Cismigiu, o sală încăpătoare, Teatrul Liric, menit să adăpostească, mai ales, trupele străine de dramă și de operă aflate în turneu.

Și mai era, în actuala Piață de flori, sala de spectacole și întruniri publice de la Dacia, în vechiul han numit așa, unde, în copilăria mea am văzut jucând formațiile dirijate de doi actori populari, Moru și Bozianu, piese cu haiduci și comedii naționale. N-am să uit niciodată o feerie comică, „Păcală și Dracul”, din care cred că a căzut sămânța devenită, mai târziu, „Cocoșul negru”. De cine era acest „Păcală și Dracul”, n-am știut, ca să mulțu-

mesc autorului sau autorilor pentru emoțiile dăruite, pentru imboldul dat tinerei mele imaginații.

În sala Jignița din cartierul Văcărești, se producea, în idiș, o trupă de comedieni, dintre care unii au trăit până-n zilele noastre pregătind terenul actualului ansamblu al Teatrului evreesc de stat unde se pun în scenă spectacole de bună calitate.

La Jignița am văzut acum șazeci și cinci de ani o dramă feerică, „Maraon, zeul aurului” care, împreună cu „Păcală și Dracul”, a contribuit la elaborarea de mai târziu a aceluiași „Cocoș negru”.

Totdeauna m-au atras piesele fantastice, spectaculoase, cu foc bengal și apariții supranaturale. Drama modernă nu m-a interesat nici atunci, nici, mărturisesc, în anii maturității.

M-au vrăjit spectrele din „Hamlet” și „Macbeth”, dramele lungi și pline de evenimente senzaționale ale genialului dramaturg englez de la a cărui venire pe lume s-au împlinit patru sute de ani și pe care planeta întreagă l-a sărbătorit în primăvara aceasta, cu toată strălucirea și respectul cuvenite celui mai mare poet care a iubit scena, de la clasicii greci: am numit pe Will-cel-roșcat, gloriosul Shakespeare.

Omagiu adus de un umil discipol de la gurile Dunării, i-am închinat șapte sonete, pe care Marcela Rusu le-a dus, în traducere engleză, la Stratford-on-Avon.

VICTOR EFTIMIU

Însemnări

*Nădejde, prăbușire, hohot, geamăt,
Universalul omenirii fremătă
Le-a tălmăcit Shakespeare ca nimeni
altul.*

*Elisabeta cea cu gușa triplă,
Episcopii cu gloria multiplă,
Cei cu peruci pudrate peste cranii,*

*Ducesele cu naltă coafură
Trăiesc în amintiri fiindcă fură
Lui William Shakespeare
contemporanii*

*Susleor, valet, actor de mîna doua,
Așa cum cerul îl răsfrînge roua,
Și-a întrecut destinele umile
Și s-a nălțat în gloria supremă*

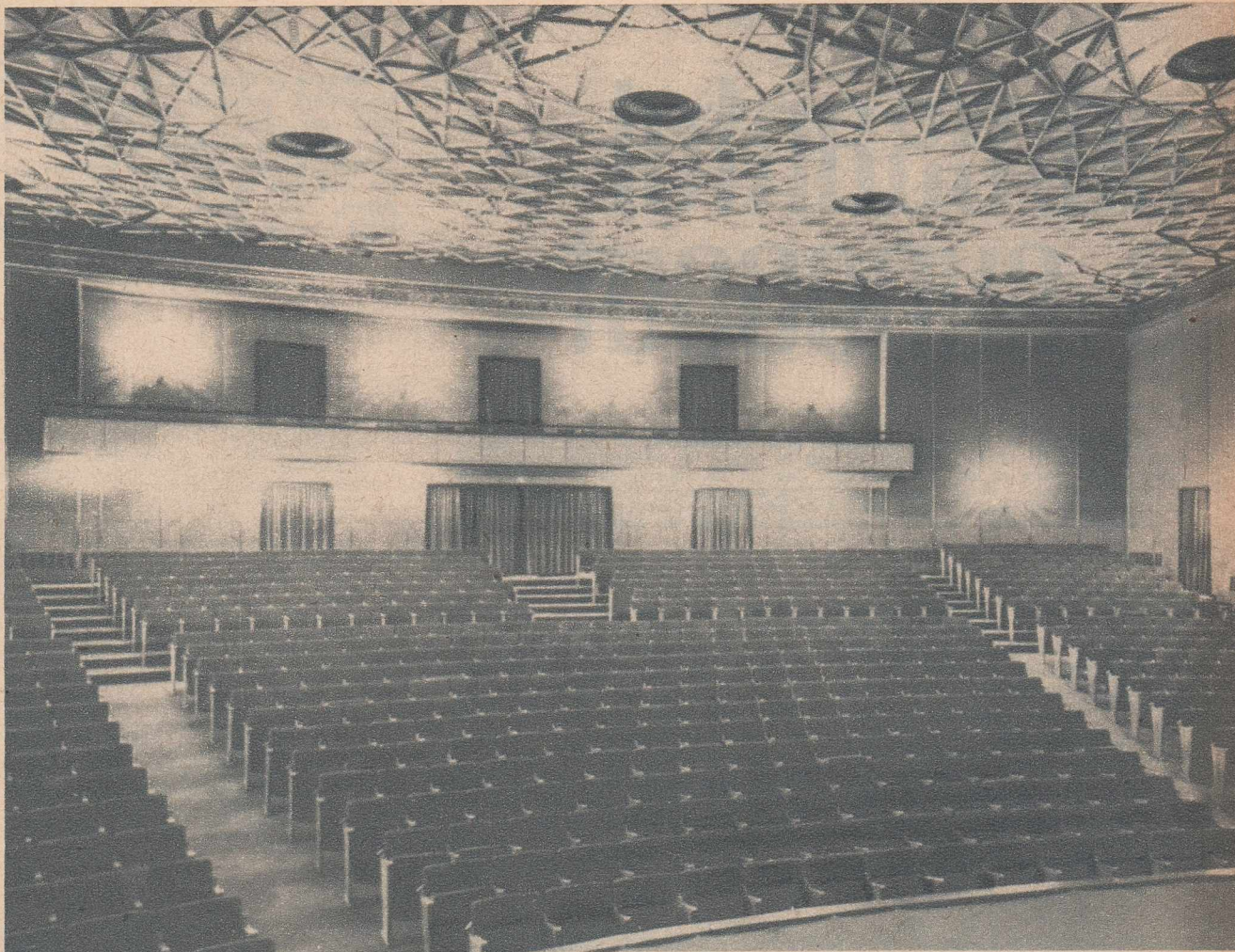
*Purtînd nemuritoarea diademă
Alături de Sofocle și Eschile...*

Marele vrăjitor al copilăriei mele, interpretul lui Shakespeare și al altor autori prestigioși, a fost C. I. Nottara, maestrul maestrilor, decanul scenei românești, profesorul și regizorul, al cărui profil de medalie, cu buza de jos depășind pe cea de sus, îl desenam cu cărbunele pe zidurile caselor, Nottara, după care mă țineam pe stradă și-i ieșeam înainte la fiecare cotitură a uliței, ca să-l mai salut o dată, Nottara care mi-a dat primele și cele mai intense emoții teatrale. Mai târziu am avut norocul să-l am ca interpret în mai multe piese, înce-

...și pe Agepsina Macri-Eftimiu în piesa „Theocrys” de Victor Eftimiu.

Scenă din piesa „Moartea unui artist” de Horia Lovinescu, unul din spectacolele de succes ale stagiunii. În fotografie, actorii Ilinca Tomoroveanu și Florin Piersic.

O sală de teatru din provincie, construită în zilele noastre. Brașovenilor li se oferă aici piese ale marelui repertoriu universal și ale noii noastre literaturi dramatice.

teatrale

pînd cu Diavolul și apoi Temnicerul din „Cocoșul negru”. Mi-a pus în scenă, la Teatrul Național, prima lucrare dramatică, „Înșir-te mărgărite”. Și am mai avut norocul să fiu director în două rânduri și să-i întăresc autoritatea pe care și-o câștigase, ca tragedian fără pereche, profesor și om de mare noblețe sufletească.

Nottara a închis ochii unanim respectat, admirat și iubit de toți cei care l-au văzut jucînd sau i-au fost aproape.

Alături de marele maestru, scena noastră a avut parte și de alți tragici și actori comici, vrednici fiecare de o monografie.

Ei au trăit epoca eroică a teatrului nostru, o viață grea, plină de sa-

crificii. Urmași imediați ai lui Pascally și Millo, au cunoscut și ei viața nesigură a păsărilor călătoare. Angajamente precare, privațiuni peste privațiuni, vagabondări de-a lungul și de-a latul țării, călătorii interminabile în vagoane de clasa a treia, hoteluri de provincie sordide, trupa neplătită, descurajări urmate de copilărești entuziasme...

Tinerii absolvenți ai institutelor de teatru nu cunosc viața de martiri a predecesorilor lor. Astăzi, îndată după ce-au terminat cursurile de declamație ei se bucură de un angajament favorabil. Debuturile nu le mai sînt penibile. La început în regiuni, unde sînt primiți cu dragoste, joacă roluri importante, în teatre noi, elegante, confortabile, în

decoruri și costume artistice, sub îndrumarea unor regizori talentați. An cu an cîștigă experiența scenei și simpatia spectatorilor, care sînt tot atît de exigenți în orașele de regiune ca și publicul Capitalei, fiindcă li se dau festivaluri de artă dramatică ce pot concura cu succes pe cele din metropolă.

Regimul puterii populare a pus, din primii ani, accentul pe cultură și artă, promovînd pe scriitori și pe artiști, ocrotind părințește pe cei tineri.

O seamă de elemente valoroase s-au remarcat în ultima vreme pe scenele noastre. Într-un răstimp destul de scurt s-au făcut remarcate, în teatru și film, câteva actrițe care se bucură din plin de faoarea publicului. Conducerea Teatrului Național a avut excelente idei de-a încredința un rol important, în piesa de înaltă ținută a lui Horia Lovinescu, „Moartea unui artist”, Ilincăi Tomoroveanu, o debutantă plină de spirit, feminitate, grație și vibrație dramatică, sprintenă ca o veveriță și mlădie ca o nuielușă, pe care spectatorii și presa au primit-o ca pe-o revelație.

Silvia Popovici, după succesele înregistrate la Craiova, apoi la București, atît pe scene cît și pe ecran (neuitata Darclée), s-a dus la Cluj să întărească ansamblul Teatrului Național de acolo, unde triumfă în „Fata fără zestre”.

Aceste împrumuturi de actori sînt binevenite. Ele dau o culoare și un acord nou, inedit, trupei locale. Iar ineditul este unul din farmecele care consacră un comedian, un cîntăreț. Publicul de teatru e obosit să vadă, cu deceniile, aceeași și aceeași interpretare. Marele prestigiu al actorului invitat în reprezentație mai vine și din faptul că personalitatea, vocea, mimica, temperamentul, talmăcirea pe care o dă unui text este nouă, proaspătă, accentele lui sînt inedite, surprinzătoare.

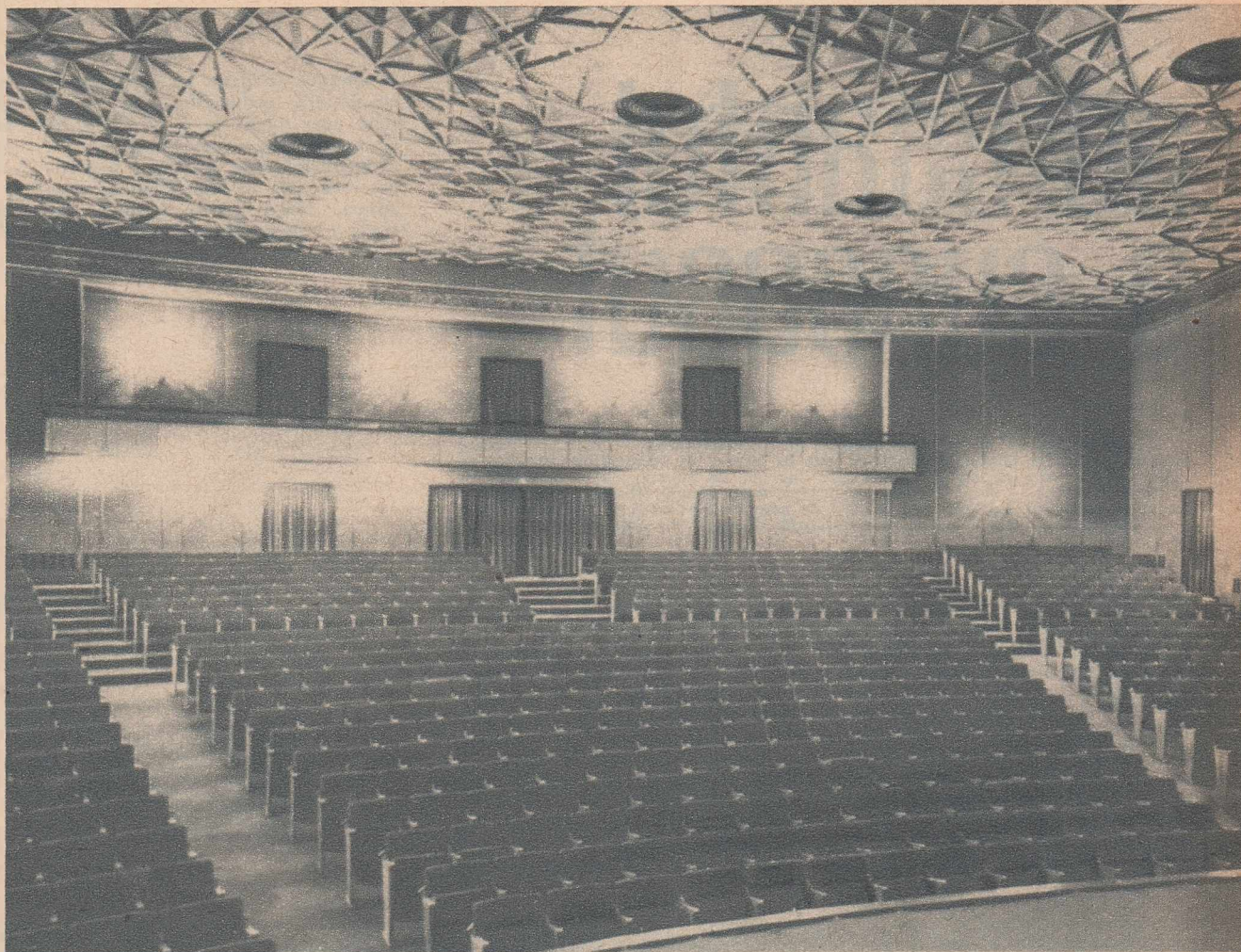
Paralel cu eflorescența noilor generații de actori, avem și o bogată recoltă de dramaturgi tineri, fiecare cu personalitatea, cu propria lui viziune a vieții, a realităților înconjurătoare.

Sîntem încredințați că noii veniți vor reuși, în cîțiva ani, să recolteze succesele unui Aurel Baranga, Horia Lovinescu, Al. Mirodan, să-și statornicească un succes vrednic să se alăture înaintașilor. Misiunea lor nu este numai a deveni tehnicieni ai meșteșugului teatral, a scrie drame și comedii menite să amuze publicul, dar să-l și instruiască, să-l pună în contact, prin intermediul actorilor, cu viața care ne înconjoară, cu problemele ei caleidoscopice, cu năzuințele spre pace și progres ale cetățenilor, să-i facă pe acești cetățeni participanți la marea luptă ce se dă pentru construirea socialismului.

...și pe Agepsina Macri-Eftimiu în piesa „Theocrys” de Victor Eftimiu.

Scenă din piesa „Moartea unui artist” de Horia Lovinescu, unul din spectacolele de succes ale stagiunii. În fotografie, actorii Ilanca Tomoroveanu și Florin Piersic.

O sală de teatru din provincie, construită în zilele noastre. Brașovenilor li se oferă aici piese ale marelui repertoriu universal și ale noii noastre literaturi dramatice.

teatrale

pînd cu Diavolul și apoi Temnicerul din „Cocoșul negru”. Mi-a pus în scenă, la Teatrul Național, prima lucrare dramatică, „Înșir-te mărgărite”. Și am mai avut norocul să fiu director în două rînduri și să-i întăresc autoritatea pe care și-o cîștigase, ca tragedian fără pereche, profesor și om de mare noblețe sufletească.

Nottara a închis ochii unanim respectat, admirat și iubit de toți cei care l-au văzut jucînd sau i-au fost aproape.

Alături de marele maestru, scena noastră a avut parte și de alți tragici și actori comici, vrednici fiecare de o monografie.

Ei au trăit epoca eroică a teatrului nostru, o viață grea, plină de sa-

crificii. Urmași imediați ai lui Pascally și Millo, au cunoscut și ei viața nesigură a păsărilor călătoare. Angajamente precare, privațiuni peste privațiuni, vagabondări de-a lungul și de-a latul țării, călătorii interminabile în vagoane de clasa a treia, hoteluri de provincie sordide, trupa neplătită, descurajări urmate de copilărești entuziasme...

Tinerii absolvenți ai institutelor de teatru nu cunosc viața de martiri a predecesorilor lor. Astăzi, îndată după ce-au terminat cursurile de declamație ei se bucură de un angajament favorabil. Debuturile nu le mai sînt penibile. La început în regiuni, unde sînt primiți cu dragoste, joacă roluri importante, în teatre noi, elegante, confortabile, în

decoruri și costume artistice, sub îndrumarea unor regizori talentați. An cu an cîștigă experiența scenei și simpatia spectatorilor, care sînt tot atît de exigenți în orașele de regiune ca și publicul Capitalei, fiindcă li se dau festivaluri de artă dramatică ce pot concura cu succes pe cele din metropolă.

Regimul puterii populare a pus, din primii ani, accentul pe cultură și artă, promovînd pe scriitori și pe artiști, ocrotind părintește pe cei tineri.

O seamă de elemente valoroase s-au remarcat în ultima vreme pe scenele noastre. Într-un rîstimp destul de scurt s-au făcut remarcate, în teatru și film, cîteva actrițe care se bucură din plin de fațonul publicului. Conducerea Teatrului Național a avut excelenta idee de-a încredința un rol important, în piesa de înaltă ținută a lui Horia Lovinescu, „Moartea unui artist”, Ilincăi Tomoroveanu, o debutantă plină de spirit, feminitate, grație și vibrație dramatică, sprintenă ca o veveriță și mlădie ca o nuielușă, pe care spectatorii și presa au primit-o ca pe-o revelație.

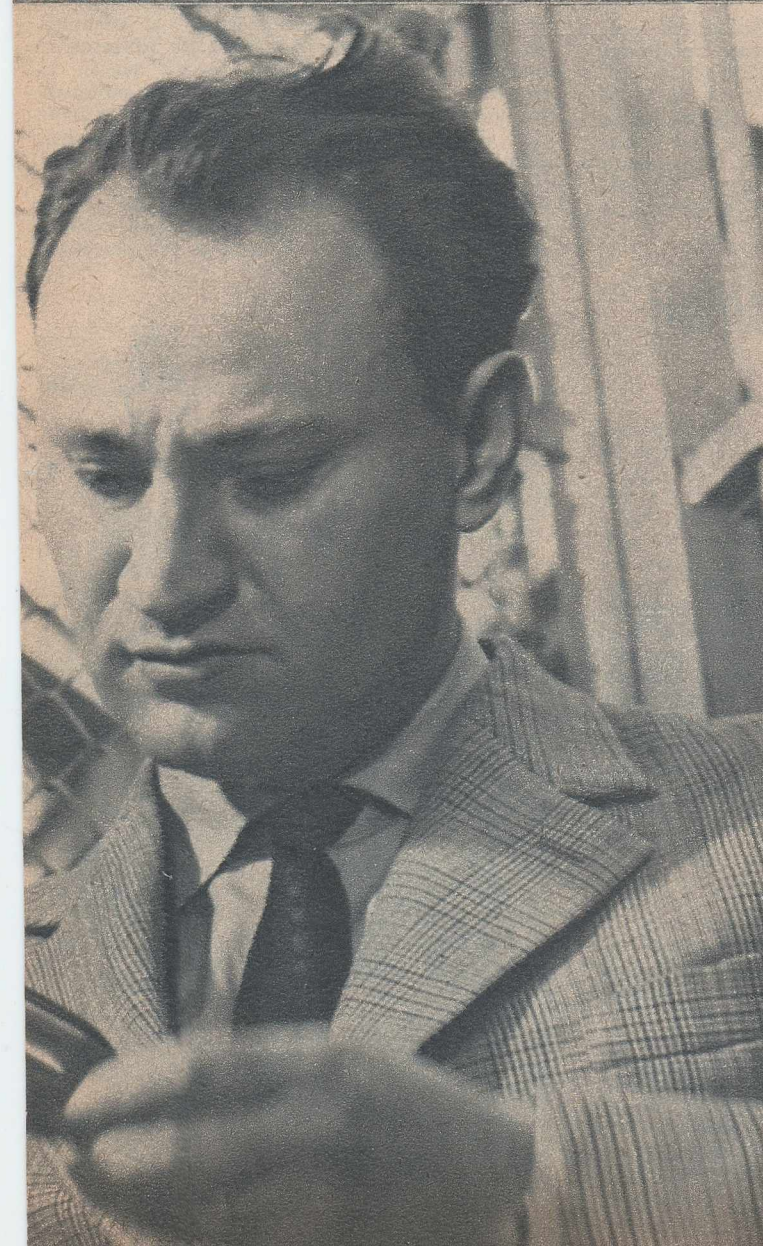
Silvia Popovici, după succesele înregistrate la Craiova, apoi la București, atît pe scene cît și pe ecran (neuitata Darcèle), s-a dus la Cluj să întărească ansamblul Teatrului Național de acolo, unde triumfă în „Fata fără zestre”.

Aceste împrumuturi de actori sînt binevenite. Ele dau o culoare și un acord nou, inedit, trupei locale. Iar ineditul este unul din farmecele care consacră un comedian, un cîntăreț. Publicul de teatru e obosit să vadă, cu deceniile, aceeași și aceeași interpretare. Marele prestigiu al actorului invitat în reprezentație mai vine și din faptul că personalitatea, vocea, mimica, temperamentul, tălmăcirea pe care o dă unui text este nouă, proaspătă, accentele lui sînt inedite, surprinzătoare.

Paralel cu eflorescența noilor generații de actori, avem și o bogată recoltă de dramaturgi tineri, fiecare cu personalitatea, cu propria lui viziune a vieții, a realităților înconjurătoare.

Sîntem încredințați că noii veniți vor reuși, în cîteva ani, să recolteze succesele unui Aurel Baranga, Horia Lovinescu, Al. Mirodan, să-și statornicească un succes vrednic să se alăture înaintașilor. Misiunea lor nu este numai a deveni tehnicieni ai meșteșugului teatral, a scrie drame și comedii menite să amuze publicul, dar să-l și instruiască, să-l pună în contact, prin intermediul actorilor, cu viața care ne înconjoară, cu problemele ei caleidoscopice, cu năzuințele spre pace și progres ale cetățenilor, să-i facă pe acești cetățeni participanți la marea luptă ce se dă pentru construirea socialismului.

În mijlocul familiei.

De la oficiul poștal din Timișoara scrisoarea a ajuns la poarta fabricii *Electromotor*, iar de-aici direct în mâna cunoscutului adresant.

★

Poate că nici cititorilor mai vechi ai „Flacării” numele de Dan Teodorescu nu le este complet necunoscut. Sub titlul „A 10-a muză”, revista noastră a publicat încă acum șase ani un reportaj despre interesanta activitate a unui tânăr și talentat inventator: Dan Teodorescu din Timișoara. Pasionat cercetător și om de știință într-un sens foarte modern al cuvântului, actualul aspirant Dan Teodorescu și-a fixat, încă de la terminarea studiilor, ca domeniu al investigațiilor sale, micromotoarele. Și a ales ca teren al cercetărilor sale o fabrică profilată în acest sens. La *Electromotor* din orașul natal, în două încăperi utilizate de întreprindere în funcție de nevoile cercetării, Dan Teodorescu își desfășoară neobosit activitatea. O interesantă simbioză are loc aici: pe baza condițiilor materiale excelente create de întreprindere, Dan Teodorescu își perfecționează neconținut calificarea științifică. La rîndul ei, întreprinderea este prima beneficiară a rezultatelor cercetărilor sale. Reporterul de acum 6 ani (același, de altfel, care semnează rîndurile de față) l-a discutat atunci pe Dan Teodorescu în legătură cu proiectele sale de viitor. O, nu se poate spune că tânărul ducea lipsă de așa ceva. Dimpotrivă. L-am întrebat acum ce s-a ales din proiectele vechi. Zimbește Dan Teodorescu: „Unele din ele s-au coapt și se pot vedea realizate în diversele secții ale fabricii. Altele... rod al unei imaginații cam prea înfierbîntate, s-au topit o dată cu anii — uneori buclucași — ai primei tinereți”. Din cele ce a realizat pînă în prezent, inventatorul e cu deosebire mîndru de defectoscopul electronic — o modernă unealtă de determinare a defectelor de turnare la rotoarele în scurtcircuit. Apoi, de un alt aparat, pentru controlul rapid și preventiv al defectelor de bobinaj; de un stabilizator de tensiune trifazic, foarte necesar secției de tratament termic al fabricii ș.a. Unele din invențiile lui ca: „Mașina electronică de echilibrat cu dublă compensare” au stat la rînd cu alte valoroase produse industriale românești în standurile unor expoziții de peste hotare. Altele sînt pomenite sau comentate în lucrări și reviste științifice de specialitate din străinătate.

Ținînd mereu pasul cu dezvoltarea și specializarea întreprinderii sale, Dan Teodorescu și-a subsumat actualele cercetări construcției de aparate de control electric și electronice specifice producției de micromotoare. (Dacă sînteți mulțumiți de felul cum funcționează aspiratorul românesc „Record” să știți că anumite merite are și inginerul Teodorescu.) Și tot micromotoarele i-au inspirat tema tezei de dizertație pe care Dan Teodorescu o va susține peste scurtă vreme.

De altfel, Dan Teodorescu este hotărît ca nici în ipoteza că va deveni candidat în științe (el, personal, nu se îndoiește că va izbîndi) să nu se despartă de colectivul larg din uzină, în mijlocul căruia a muncit din prima zi și care l-a sprijinit în momente de adînci frămîntări, cu care a împărtășit de atîtea ori bucuria reușitei sau amarul eșecului. Dorința vie a lui Dan Teodorescu este ca tot la *Electromotor* să-și pregătească viitoarele lui invenții.

Iată de ce scrisoarea cu adresă atât de ciudată sosită tocmai din celălalt capăt de țară a ajuns cu ușurință în mîinile destinatarului.

E. DASCĂLU
Fotografiile de S. STEINER

CARTEA

Florin MUGUR:

„Serile din sectorul nord”

Noua carte a lui Florin Mugur e un foarte interesant jurnal intim redactat de un poet care simte nevoia să-și schimbe instrumentul pentru a comunica o experiență ce i se pare (și este realment) semnificativă în multe privințe. Paginile de jurnal alternează cu altele de reportaj în care proaspătul profesor de țară, care își împărtășește micile și marile lui bucurii și decepții, reușitele și insuccesele, privește cu un ochi uimit, dar lucid — și cu interes mereu sporit — realitățile sătești, noi pentru el, și cărora încearcă, nu fără o anume (și fermecătoare) stîngăcie, să li se adapteze. Indiferent însă de modalitatea adoptată, rîndurile sînt așternute pe hîrtie cu o emoție a cărei vibrație conferă întregului o tonalitate poetică.

Farmecul cărții ține de un anume subtext în care autorul, ce nu-și ascunde preocupările literare, polemizează cu clișeele literaturii semănătoriste (uneori, rar ce e drept, ironia nu se justifică întru totul, pare ornamentală și lasă impresia de artificios), cu navitățile și iluziile sale, cu timiditatea lui și cu o anume carență a spiritului practic. Neajutorat dar înimos, cutezător și perseverent, visător și lucid în același timp, tânărul profesor dovedește înțuție psihologică și schițează degajat și cu un creion fin portrete de elevi de vîrstă școlară sau de maturi școlarizați pentru a face față necesităților industrializării impetuoase (satul e plasat într-o regiune petroliferă valorificată economiceste în anii noștri, sondele noi ridicîndu-se în mijlocul livezilor de pruni). Istoriște, de asemenea, cu mare economie întîmplări veșele și triste, toate însă cu tîlc, mici drame și victorii nespectaculoase ce-au reclamat mari eforturi. Iar emoția cu care trage liniile portretelor sau narează faptele trăite ni-l dezvăluie pe autor ca pe cel mai interesant personaj al cărții. Înclinația spre pitoresc, vizibilă pe alocuri, nu e niciodată supărătoare, fiind dominată de o inteligență mereu trează, care nu se mulțumește să înregistreze pasiv fenomene și oameni, ci încearcă să le descopere esența.

Liric, autorul simte permanent nevoia nu numai de a analiza, ci chiar de a vedea în orice fapt o „problemă” (s-ar putea vorbi chiar de un ușor abuz în acest sens), dar interesul său intelectual nu spulberă nici o clipă emoția; dimpotrivă, adesea o îscă, tonul didactic fiindu-l întru totul străin acestui sensibil și inteligent pedagog ce-și face publică experiența pilduitoare în aceeași măsură prin eșecurile ca și prin izbînzile ei.

Eugen LUCA

Represiunile polițienesti constituie în Congo un fenomen frecvent în ultimele luni.

„Căștile albastre” părăsesc Congo?

Până la ora aceasta răspunsul pare afirmativ. 30 iunie este data stabilită pentru retragerea forțelor O.N.U. din Congo. Deși coordonatorii militari de la O.N.U. nu manifestă o predilecție specială pentru simboluri, data aleasă coincide cu aniversarea proclamării independenței Congoului. În prezent în Congo se mai găsesc doar 3.000 de soldați ce poartă uniforma O.N.U. La un moment dat (în ianuarie 1963) numărul lor era de 20.000. Efectivele „căștilor albastre” au fost treptat retrase. S-au făcut bilanțuri a căror semnificație depășește latura contabilă. 130 de ofițeri și soldați din forțele O.N.U. au fost uciși în cursul operațiilor efectuate, 140 răniți, iar 50 au decedat în urma unor accidente. Jertfele acestea, cărora trebuie să le adăugăm pe cele congoleze, au adus oare Congoului liniștea mult râvnită, securitatea și stabilitatea promise? Categorie, nu.

Realitățile congoleze sînt aspre. În această țară situația se menține tulbură, deși vizitatorul care poposește la ora înserării la Leopoldville, captivat de broderia multicoloră a neonului, are senzația unui popas într-o capitală tihnită. Dar împușcăturile care răsună deseori, jeepurile militare ce aleargă în goană nebună, patrulele care împinzesc străzile trezesc la realitate, dezvăluie ceea ce feeria nocturnă a neonului camuflează.

Ce se va întîmpla după plecarea trupelor O.N.U.? — se întreabă îngrijorați liderii congolezi, iar o dată cu ei protectorii lor politici și financiari. Mobutu încearcă să ridice acțiunile armatei sale de 30.000 de oameni și o recomandă drept garantă a viitorului. „L'Express” vorbește însă de incapacitatea armatei, iar agenția americană „Associated Press” remarcă „moralul foarte scăzut” al trupelor congoleze. De altfel, desfășurarea luptelor din provincia Kwilu, care s-au extins în Kivu (unde situația „este potențial mult mai periculoasă decât cea din Kwilu” — după părerea agenției U.P.I.), probează defecțiunile armatei guvernamentale. „New York Times” se referă chiar la refuzul unor ofițeri superiori de a prelua comanda operațiilor din Kwilu. Un maior, comandantul în funcțiune, a părăsit postul pretextînd... oboseala, altul, chemat să-l înlocuiască, a respins oferta ce i s-a făcut moti-

vînd „lipsa mijloacelor de transport”, iar al treilea a refuzat pur și simplu. Dincolo de epilog, întîmplările proiectează lumină asupra unei stări de spirit.

Fenomenul caracteristic actualului moment congolez îl prezintă activizarea forțelor opoziționiste. „Hotărîrea de a recurge la luptă armată ne-a fost impusă de politica reacționară și antidemocratică a autorităților congoleze, care nu țin seama de năzuințele poporului nostru” — a declarat conducătorul partizanilor congolezi, Pierre Mulele, fost ministru în guvernul Lumumba. Iar „France Presse”, referindu-se la starea de spirit a poporului congolez, relatează după luptele de la Uvira că partizanii „au fost întîmpinați în mod favorabil și cu spirit de colaborare de către populația civilă”.

Conducătorii de la Leopoldville încearcă să iasă din impas solicitînd dislocarea trupelor O.N.U. în zona de operațiuni. Se aud glasuri care revendică menținerea unor efective de „căști albastre” chiar și după 30 iunie. Vor găsi oare ascultare?

Incertitudinile s-au aglomerat. Autoritatea centrală este șubredă. Mizeria generează noi focare de nemulțumire populară. Tulburările se extind. Chombe, care a renunțat la intenția de a se ocupa de cinematografie, după o serie de vizite în cîteva capitale occidentale și-a afirmat intenția de a se reîntoarce în Katanga. Nenumărate semne de întrebare acoperă orizontul politicii congoleze. Este greu de presupus cu ce anume se vor solda...

Pe urmele falsificatorilor de alimente

Cînd, într-o piață din Milano, inspectorii au constatat — prin proces-verbal — că în loc de conserve de pește se vînd conserve din carne de balenă, emoția stîrnită n-a fost prea mare. Oamenii se mirau doar că... a trecut atîta timp — aproape un an — de la descoperirea ultimei falsificări de alimente. Iar revista elvețiană „L'Illustré”, care aduce la cunoștința opiniei publice acest fapt, remarcă: „Cînd controloarii italieni constată că de șase luni n-au mai descoperit nici o falsificare de produse alimentare, nu se leagănă cu iluzia că delictele ar fi încetat, fiind convinși că au rămas numai nedescoperite”. „O boală cronică a Italiei” — așa caracterizează revista elvețiană seria interminabilă de delictive, descoperite sau poate încă nu, referitoare la falsificările de alimente. Este drept că, datorită presiunilor opiniei publice și măsurilor luate de organele de stat, lucrurile s-au mai ameliorat în ultima vreme în raport cu situația de acum cîteva ani. Un ziar din Roma din vremea aceea își imagina astfel un prînz „obișnuit”. Mai întîi tradiționalele macaroane — a căror culoare galben-aurie s-a obținut ușor cu ajutorul unui produs chimic — garnisite cu sos de roșii devitaminizate și brînză fără... brînză, produsă de fabrica de obiecte din materiale plastice (butoni, mînere de umbrelă etc.). Mușchiul de vițel era de fapt din carne de măgar de Sardinia sau Corsica, „întinerită” cu sulfat de sodiu. Dacă la prepararea mîncării se folosea ulei, el provenea din prelucrarea copitelor de măgar sau bou, iar dacă se întrebuițase „unt”, acesta avea în compoziția sa clorură de staniu

(produs cancerigen). Piinea părea proaspătă din pricina glicetilenei, iar vinul roșu servit la masă avea la origine fie un amestec de pește, zaharoză, apă și spirt denaturat, fie o fiertură de oase de animale. Ciocolata din înghețata servită la desert își avea obîrșia în niște alune prăjite amestecate cu vaselină, iar în coniac se putea găsi și ceva insecticid.

O serie de controale severe întreprinse de o brigadă de poliție special înființată de autoritățile italiene, ca și sancțiunile aspre aplicate delincvenților, ale căror beneficii erau invers proporționale cu scrupulele, au restabilit încrederea italienilor în ceea ce duc la gură.

Totuși, într-o bună dimineață, unii au simțit în lapte o strănie „aromă” de păcură. E drept că era vorba de ceva accidental: se spărsese o conductă de păcură la pasteurizatorul principal al orașului. Dar cu ocazia anchetei s-a mai aflat că, pentru a fi folosite din plin, unele cisterne care plecau la țară să colecteze lapte, transportau la dus benzină, iar la înapoiere — lapte.

Nu s-a stins bine scandalul laptelui și a izbucnit cel al uleiului „de măsline”, al salamurilor (tratate cu chimicale nocive), al brînzeturilor (combinat cu... îngrășămintă pentru porci), al vinurilor (tratate cu doze toxice de anhidridă sulfurică sau cloropicrină). Din pricina venalității și lipsei de scrupule ale unor afaceriști, primejdia aterosclerozei, a eczemelor, a dereglărilor gastrice, a cancerului, rahitismului a pîndit ani de-a rîndul pe consumatorul italian. În prezent autoritățile italiene iau măsuri severe pentru descoperirea și urmărirea falsificatorilor de alimente.

S-a descoperit un depozit de vinuri „fabricate” din pește, oase și coloranți. În fotografie: butoaiele cu băutură falsificată sînt deșertate în canal.

Așteptind să dispară emanația de gaze, familia Leonhardt a început să folosească măștile.

Locuințe ucigătoare

Revista „Stern“ care apare la Hamburg își informează cititorii asupra unui caz straniu. Iată faptele.

Înainte de a se muta în noua locuință construită de o întreprindere aparținând fabricantului Paul Ströhla, Ewald Leonhardt, funcționar la poșta federală, nu știa mare lucru despre formaldehidă — respectiv că gazul acesta atacă violent sistemul nervos, că duce treptat la orbire și în cele din urmă la moarte. Nu știa nici măcar că — așa cum o afirmă revista vest-germană — formaldehida făcea parte din arsenalul chimic de război.

Leonhardt s-a mutat așadar cu familia lui (soția, doi copii în vârstă de 10 și 11 ani și socrul) în noua locuință unde, din primele ore, a simțit un miros pătrunzător. „Nu-i nimic — a încercat să-l liniștească constructorul Ströhla — casa trebuie bine aerisită“. Zi și noapte, familia Leonhardt și-a aerisit casa. A venit și iarna, membrii familiei se înfoleau cum puteau și continuau să doarmă cu ușile și ferestrele larg deschise. Zadarnic. Mirosul înțepător continua să-și facă tot mai insistentă prezența... Cei doi copii, Rudi și Rainer, au început să se plîngă „că le arde pielea“. Curînd după aceea, și ceilalți membri ai familiei au resimțit greutate la respirație, bătăi de inimă accelerate, dureri de cap; pe corp le-au apărut eczeme usturătoare.

Tot așteptînd să dispară emanația de gaze, familia Leonhardt a început să folosească măștile și și-a procurat chiar rezerve de asemenea aparate pentru... musafiri. Printre aceștia s-a întîmplat să se afle într-o zi și un chimist, prieten al familiei. El s-a străduit să afle care este sursa emanațiilor și natura gazelor și a ajuns la concluzia că la îmbinarea unor plăci sintetice folosite în construcția casei fusese întrebuintat un liant pe bază de formaldehidă. Calculat probabil greșit, acest liant continua și va continua să emane gaze toxice în cantități ce periclitează viața locatarilor. Cercetările au fost continuate de Institutul de chimie al Universității din Freiburg și de Școala superioară tehnică din Karlsruhe.

Constructorul își declină orice răspundere aruncînd vina pe furnizorul plăcilor sintetice, care la rîndul său afirmă că plăcile acestea, importate din Belgia, sînt destinate fabricării de mobile și nu construcțiilor de case, așa încît — schimbîndu-li-se destinația — el nu-și poate asuma nici o responsabilitate. Pînă una alta, Leonhardt a ajuns la concluzia că nu poți trăi în propriul tău cămin ca în tranșee și, amărit, și-a părăsit casa împreună cu familia.

La stațiunea cosmică din Nor-Amberd

La stațiunea cosmică de mare altitudine Nor-Amberd a avut loc sesiunea școlii anuale de primăvară de fizică experimentală și teoretică a Institutului de fizică din Erevan. Cotidianul „Sovetakan Haiastan“ din Erevan informează că sesiunea a reunit anul acesta un număr record de participanți — peste 200 — printre care nume-

roși tineri specialiști de la marile institute din Moscova, Dubna, Leningrad, Novosibirsk, Harkov, Akma-Ata, Riga, Saratov, Volgograd și din capitalele republicilor caucaziene.

Programul de lucru al actualei sesiuni a fost amplu — deoarece anul trecut în fizica particulelor elementare s-au produs o serie de evenimente importante. Astfel, numărul acestor particule a ajuns la cîteva zeci, descoperindu-se o serie de particule noi, denumite „de rezonanță“. Succese s-au obținut și în studiul naturii misterioasei particule neutrinu și al interacțiunii particulelor elementare în cazul energiilor foarte înalte.

Un interes deosebit au prezentat conferințele ținute de profesorul Bruno Pontecorvo, laureat al Premiului Lenin, asupra ultimelor lucrări în legătură cu studiul caracteristicilor particulei neutrinu. Profesorul Pontecorvo a emis o ipoteză potrivit căreia trebuie să existe două tipuri diferite de neutrini, ipoteză confirmată de experiențe recente.

S-a relevat la sesiune și faptul că fizicienii din Armenia Sovietică sînt în prezent pe punctul de a realiza un accelerat electronic circular uriaș, destinat accelerării electronilor pînă la energia record, de ordinul a șase milioane de electronvolți.

Noile gări ale Varșoviei

Dacă n-ar fi împletitura de tuburi de neon din care se formează inscripția „Dworzec-Srodmiescie“ (Gara centru-orăș) și n-ai vedea, în marea piață din fața Palatului culturii și științei, grupuri de trecători suind sau coborînd neîncetat scările ce duc în adînc, n-ai crede că aici se află una dintre cele mai noi și mai frecventate gări ale Varșoviei. Ea deservește, în afara trenurilor de lungă distanță, trenurile electrice ce leagă capitala cu localitățile aflate la o depărtare de pînă la 60 kilometri în jurul ei. De aci vin și pleacă zilnic circa 480 de trenuri, transportînd peste jumătate de milion de pasageri. Noua gară din centrul orașului nu mai amintește cu nimic de baraca cu scări de lemn ce scrișiau sub pașii călătorilor, construită imediat după terminarea războiului (se știe că ocupații hitleriști au distrus la retragere toate gările Varșoviei). Gara nouă este străbătută de culoare largi, luminate permanent ca în plină zi. „Dworzec-Srodmiescie“ se întinde pe o suprafață de peste 1,5 hectare, construcțiile sale au un volum de circa 170.000 m³, cuprinzînd 186 de încăperi și 20 de case automate pentru bilete. Pereții sînt zugrăviți în tonuri pastel — gri, argintiu, albastru deschis, roșu deschis. Aerul este prîmenit în permanență de 48 ventilatoare, iar cele 400 difuzoare dau indicații călătorilor la fiecare cîteva minute.

Intrarea gării varșoviene „Srodmiescie“.

Profesorul Bruno Pontecorvo, laureat al Premiului Lenin.

În interiorul liniei de centură a Varșoviei mai există și alte stații de cale ferată, deservind trenurile electrice locale, ca de pildă „Ochota“, „Marchlewskiego“, „Povisle“, construcții la fel de moderne ca „Dworzec-Srodmiescie“.

Dar cel mai mare nod de cale ferată al capitalei poloneze îl constituie „Dworzec Glowny“ (Gara centrală). Existența ei este legată de cea a primei linii ferate din Polonia, care pe la jumătatea secolului trecut lega Varșovia cu Viena. Construcția acestei prime gări varșoviene nemaicorespunzînd necesităților actuale, proiectanții polonezi au pus recent la punct planurile unei noi clădiri. Într-un viitor foarte apropiat, Varșovia se va îmbogăți cu o modernă gară centrală, realizată pe baza celor mai noi cuceriri ale tehnicii, atît din punct de vedere al arhitecturii, cît și din punct de vedere al soluțiilor funcționale.

Privesc macheta: clădirea va avea o formă de trapez, cu acoperișul de aluminiu și pereții în întregime de sticlă. Concepția construcției interioare, cu trei niveluri, preîntîmpină pericolul aglomerației. La fiecare nivel va exista cîte o spațioasă sală de așteptare; cea mai mare, la etajul superior, va avea circa 70.000 metri cubi. Mijloacele noi de iluminat, aerisire și acustică vor asigura deservirea confortabilă a călătorilor. Alături de gara Gdansk, refăcută în 1959, și de gara „Srodmiescie“, recent reconstruită, „Dworzec Glowny“ va fi a treia gară complet refăcută a Varșoviei din cele șase existente.

Gh. GHEORGHÎĂ
Varșovia

Suveniruri din Stratford-upon-Avon

După cum se știe, aniversarea cvadricentenarului lui Shakespeare a fost sărbătorită în Anglia prin festivități de o deosebită amploare, la care au participat reprezentanți ai 115 țări.

Spectacolele cu piese shakespiariene, la care

Scenă din spectacolul revuistic „Shakespeare — cum vă place“ — montat la localul londonez „Casino de Paris“. După cum se vede, sărbătorirea marelui scriitor a dus și la asemenea exagerări.

și-au dat concursul cei mai mari actori englezi, expozițiile comemorative, inaugurarea unui nou centru cultural Shakespeare la Stratford-upon-Avon și alte numeroase manifestări artistice și culturale au fost menite să cinstească în acest an, așa cum se cuvine, memoria marelui Will.

Se pare însă că, pentru unele firme engleze, sărbătorirea celor 400 de ani de la nașterea lui Shakespeare a însemnat un mijloc de a realiza însemnate profituri.

De altfel, încă din 1847 o societate intitulată „Shakespeare Birthplace Trust“ („Trustul locului de naștere al lui Shakespeare“), cumpărînd casa natală a scriitorului, locuințele unor rude apropiate, precum și ruinele unei case în care a locuit Shakespeare, a realizat beneficii considerabile din taxele de intrare plătite de vizitatori.

După cum relatează revista italiană „Vie

nuove", în acest an afacerile unor asemenea întreprinderi s-au extins mai mult ca niciodată; sume echivalente cu 95 milioane lire italiene au fost încasate din vânzarea unor suveniruri (medalioane din material plastic, scrumiere, brichete etc.), în a căror producere s-au specializat o fabrică de ceramică din Stoke-on-Trent și una de obiecte din piele din Devon. Hotelurile și pensiunile din Stratford și-au calculat și ele mărirea veniturilor până la 900 milioane lire...

Ascensiune pe Irazu

Ultima mare erupție a vulcanului Irazu datează din 1917. Patru sute de măturotori au lucrat atunci zi și noapte, împărțiți în echipe, pentru a curăța orașul San José de cenușă.

Ploaia de cenușă — până acum 3.000.000 tone — care cade permanent asupra capitalei costaricane San José și a împrejurimilor sale, pricinuind serioase pagube economice și prăjind sănătatea locuitorilor, formează obiectul a numeroase știri apărute în presa ultimelor săptămâni.

Vulcanul Irazu se găsește la aproximativ 20 km nord de San José și are o înălțime de circa 3.500 m. Mulți ani el a emanat doar vapori sulfuroși. Cu începere din martie 1963, vulcanul erupe neconținut cenușă. Când vântul suflă dinspre munte, cerul devine negru; un urias perete de cenușă acoperă soarele și ascunde orizontul. Cenușa pătrunde peste tot, acoperă iarba și străzile, distruge plantațiile de cafea. Oamenii nu au posibilitatea să oprească torentul, dar luptă tot timpul împotriva calamităților provocate de vulcanul Irazu.

I. S. Bengelsdorf, corespondent al ziarului „Los Angeles Times”, a făcut, împreună cu un grup de trei persoane, o ascensiune spre craterul vulcanului. Iată ce povestește el:

„Am început ascensiunea spre vârful vulcanului de la o înălțime de aproximativ 5.000 de picioare. Era o zi frumoasă, și Irazu se vedea destul de clar în fața noastră. Un imens nor negru-cenușiu în formă de ciupercă se înălța cu repeziune din crater...

Șoseaua spre Irazu este pavată, dar pe măsură ce urcăm cenușa o acoperă cu un strat tot mai gros. La 9.000 de picioare altitudine depunerile ascund complet șoseaua. La 10.000 de picioare peisajul devine de nerecunoscut. Călătorim acum ca printr-un deșert, pe o mare învolburată de cenușă neagră. Ea acoperă întinderi ce cu luni în urmă erau dintre cele mai verzi și mai roditoare pământuri ale Costa Ricăi. Am intrat în așa-zisa «La zona de muerte» — zona morții. La 11.000 de picioare șoseaua devine de-a dreptul impracticabilă. Ultimele sute de picioare le străbatem pe jos. Am ajuns la marginea craterului, în formă de strachină cu un diametru de peste o milă, al vulcanului Irazu. Chiar în fața noastră se află «gitlejul» vulcanic activ — un

crater mai mic, situat în interiorul celui mare. Din el se ridică o coloană masivă de cenușă neagră. Sintem la 150 de picioare de craterul activ, când Irazu este deodată zguduit de o puternică explozie, urmată de altele mai mici. Bubuitorile izbucnesc cam la fiecare 7 secunde. Începem să ne retragem spre marginea craterului mare. Brusc, însă, vulcanul se liniștește, pentru ca imediat după aceea, într-o fantastică înclăștare a forțelor ce se frământă în profunzimile pământului, să fie zguduit de o explozie înspăimântătoare. Pământul ne fuge de sub picioare. Sintem trântiți de suflu. Apoi totul se liniștește”.

Tinere cu pumni de oțel...

Alarmată de înmulțirea furturilor și actelor de huliganism, săvârșite mai ales noaptea în anumite cartiere din New York, poliția l-a însărcinat pe inspectorul Michael Murphy să rezolve problema, repartizându-i în acest scop 25 de agenți.

Intrucât cea mai mare parte dintre delictive erau comise între miezul nopții și ora 1, detașamentele polițienești aflate sub ordinea inspectorului Murphy au început să acționeze între orele 18 și 2 noaptea. Numai că, răufăcătorii fiind la curent cu mișcările agenților, au reușit mult timp să se ferească de ei. Murphy a recurs atunci la o metodă originală: utilizarea agenților-femei. Dar în acest caz ele ar fi fost expuse, firește, la mari pericole.

Până la urmă s-a găsit soluția. A fost constituită o așa-zisă „brigadă-momeală”, alcătuită din agenți experimentați travestiți în femei, având asupra lor pistoale, matrace și cătușe. Membrii echipei aveau misiunea să-i prindă pe delincvenții asupra faptului.

„Brigada-momeală” activa mereu în alt cartier, după frecvența cazurilor de jafuri și crime. Coafați și machiați, agenții se plasau în locuri mai singuratiche și-i atrăgeau astfel pe răufăcătorii care, încercând să atace „bieteles femeii” neajutate, se pomeneau imobilizați și puși în cătușe.

Se pare că metoda travestitului a dat roadele scontate. În mai puțin de 8 luni au fost arestați peste 250 de hoți cu cazier bogat.

În aparență, o victimă sigură. În realitate, un agent de poliție deghizat.

„Excomunicații” din Republica Sud-Africană

În Republica Sud-Africană oricărui cetățean i se poate întimpla să-i sosească acasă o sentință judecătorească prin care să i se interzică să-și părăsească locuința de la apusul până la răsăritul soarelui timp de cinci ani, fiind suspect de „activitate comunistă”.

Cu cinci ani în urmă — relatează cotidianul „Frankfurter Rundschau” — când au fost pronunțate primele ostracizări de către Ministerul de Justiție (condus de Balthazar Vorster — n.n.), numărul cazurilor era mic. Astăzi însă, sute și sute de persoane —

cetățeni albi și de culoare, indieni și meșiși — sînt lovite de aceste sentințe care le afectează în mod dureros viața. Uneori însă, efectele sînt tragicomice. A existat, de pildă, un caz când o mamă „excomunicată” nu a putut lua parte la sărbătorirea zilei de naștere a fetiței sale în vîrstă de zece ani, prin sentință fiindu-i interzisă participarea la orice fel de „adunări”.

La Durban există doi soți cărora li s-a interzis să stea de vorbă unul cu celălalt. Mai precis, sentința prevede că soțul are voie să vorbească cu soția sa, dar ei, soției, nu-i este permis să vorbească cu acesta.

Un cetățean de culoare, care printr-o sentință judecătorească a fost condamnat să locuiască într-o anumită regiune a republicii, nu a putut să participe la înmormântarea fiului său în cimitirul dintr-un oraș apropiat.

Dar dacă aceste sentințe de ostracizare — împotriva cărora nu există de altfel nici o posibilitate de apel — au un caracter oarecum tragicomic sînt altele cu adevărat grave prin esența lor. Printre cele mai recente se numără condamnarea la închisoare pe viață a lui Nelson Mandela și a altor luptători împotriva regimului rasist sud-african.

Fluctuație costisitoare

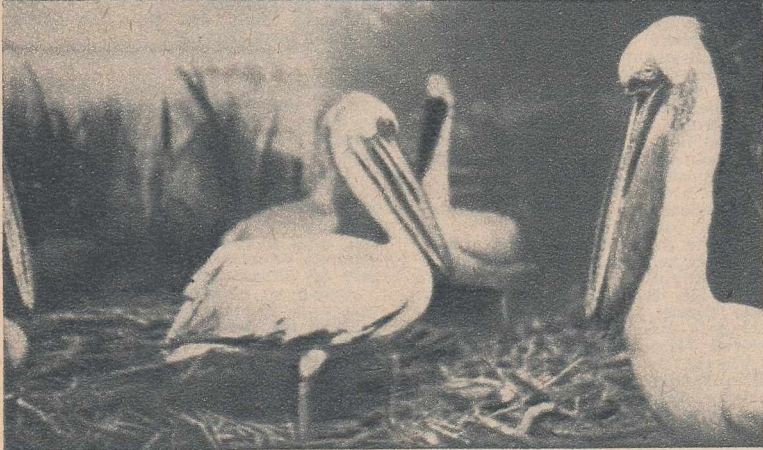
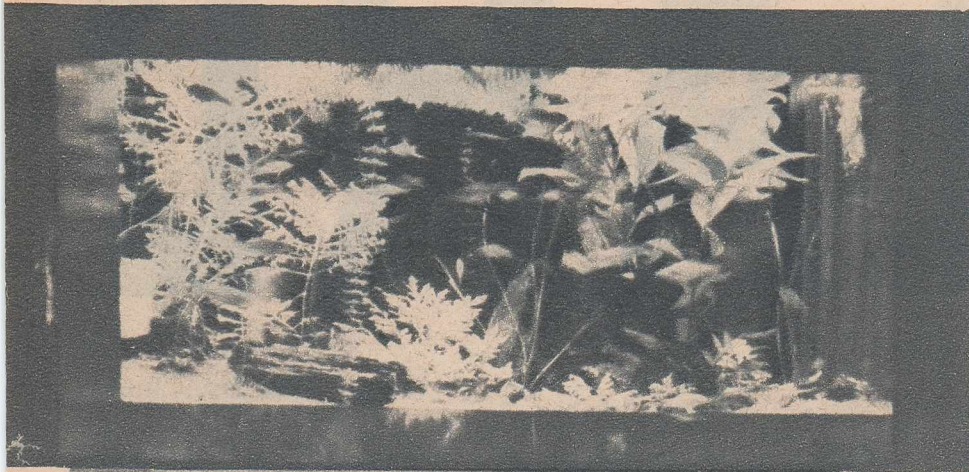
Presă vest-germană se face în ultimul timp ecoul îngrijorării unor cercuri economice din R.F.G. în legătură cu fluctuația brațelor de muncă. După cum arată revista „Der Spiegel”, 35% din numărul total al celor ocupați în economia vest-germană (circa 21,5 milioane de salariați) își schimbă în fiecare an locul de muncă. Cu alte cuvinte, fiecare al treilea loc de muncă din fabricile și instituțiile R. F. Germane rămîne în cursul unui an fără titular sau primește unul nou. În 1962, de pildă, s-au înregistrat 7.721.589 angajări, iar 7.245.541 persoane și-au părăsit locul de muncă.

Întreprinzătorii vest-germani sînt nemulțumiți de această situație, fluctuația brațelor de muncă impunându-le mari cheltuieli neproductive. Firmele sînt nevoite să publice mereu anunțuri în ziare — iar publicitatea costă scump, cu atît mai mult cu cît ea trebuie des reinnoită, pusă în concordanță cu situația de moment a întreprinderii. În plus, noii veniți au nevoie de o perioadă de adaptare, nedînd în multe cazuri un randament satisfăcător pentru patronii lor. S-a calculat că firmele vest-germane cheltuiesc astfel în total circa 17,5 miliarde mărci anual — adică o sumă egală cu aceea rezultată din vânzările realizate de întreaga industrie vest-germană a oțelului.

Încercînd să cunoască mobilurile acestei costisitoare migrații a brațelor de muncă, asociațiile de industriști din R.F.G. au organizat o serie de anchete. În domeniul comerțului cu amănuntul, ancheta efectuată a stabilit că o mare parte dintre salariați își părăsesc locurile de muncă fie din cauza salariilor prea mici, fie datorită lipsei perspectivelor de avansare, fie pentru că nu se pot acomoda cu regimul de muncă existent în întreprinderile respective.

Una din pitoreștile mori de vânt ale Deltei, reconstituită în curtea Muzeului din Tulcea.

O fereastră spre lumea feerică a adîncului.

Colonie de pelicani de pe lacul Matița — aflată acum într-o vitrină a muzeului.

In lumea APELOR și a STUFULUI

Delta Dunării, pitorească și fermecătoare, oferă vizitatorilor ei încă o surpriză: un muzeu — unic în felul său — deschis la Tulcea o dată cu începerea actualului sezon turistic. Muzeul respectiv a fost creat cu scopul de a oferi celor care-l cercetează posibilitatea de a cunoaște mai bine și în mod științific toate tainele Deltei. Așadar, Delta Dunării — cele 434.000 de hectare ale împărăției apei și stufului — oglindită în vitrine, în diorame, în bazinele unui modern acvariu, în hărți turistice — totul redînd lumea ei terestră și subacvatică cu bogățiile care le posedă, cu faimoșii ei pelicani și cormorani, cu cherhanalele și pescarii ei, cu grațioasele lebede, cu mistreți și nurci, cu pitorești mori de vînt...

Cînd s-a format Delta?

În prima jumătate a cuaternarului — ceea ce înseamnă multe sute de mii de ani înaintea noastră — bătrînul Danubiu își transporta apele spre mare prin cu totul alte locuri decît cele de azi. În muzeul Deltei sînt prezentate cîteva din „aventurile” Dunării de-a lungul vremii. Una din urmele trecerii ei spre mare este reprezentată prin lacul Greaca de lîngă București și Valea Carasú din Dobrogea. Fluviul s-a strecurat de asemenea spre un golf al străvechiului Pont Euxin care se întindea pînă în dreptul Isacei de azi. O scădere a nivelului Mării Negre a făcut însă ca golful de lîngă Isaceea să se transforme în cîmpie, iar Dunărea s-o ia din nou razna spre răsărit pînă aproape de Crimeea, primînd ca afluenți Nistrul, Bugul și Niprul. Apoi, mult mai tîrziu — s-a format

Delta, așa cum o cunoaștem azi, cu o faună și floră unică, cu priveliști de un farmec copleșitor. În ce privește geneza ei, ipotezele sînt fără număr. Cercetătorii muzeului au expus multe din ele. Concluzia? Una singură: Delta s-a născut dintr-o alternanță de depozite fine fluviale, lagunare și marine formate succesiv din pliocen și pînă azi, adică începînd cu alte sute de mii de ani înainte. Și azi încă — sub ochii noștri — Delta Dunării crește și înaintează în mare. La aceasta contribuie și cei 73.000.000 de metri cubi aluviuni pe care apele Dunării le trec anual prin filtrul Deltei.

Cunoașterea istoriei Deltei n-a fost disprețuită nici de antichitate: de ea s-au ocupat Herodot și Pliniu cel Bătrîn, iar Ptolemeu a întocmit chiar și o hartă a Deltei Dunării. Este prima hartă a acestei regiuni. Ea a fost descoperită în 1867 la o mănăstire de pe muntele Athos, iar specialiștii susțin că, deși a fost întocmită în urmă cu 1800 de ani, din punct de vedere cartografic, a fost mai corect executată decît toate hărțile Deltei întocmite pînă în urmă cu un secol. Acum, una din copilele hărții lui Ptolemeu constituie un exponat deosebit de interesant al Muzeului din Tulcea.

Anghila. Aceasta este denumirea unui pește rar, a cărui arie de răspîndire începe din apele dulci ale Europei de nord și ține, pînă în regiunea bălților din Delta Dunării. Seamănă cu șarpele. Are o carne excelentă. Nu aceasta îi aduce însă faima de care se bucură, ci cu totul altceva: călătoria sa extravagantă, de la gurile Dunării și pînă din-

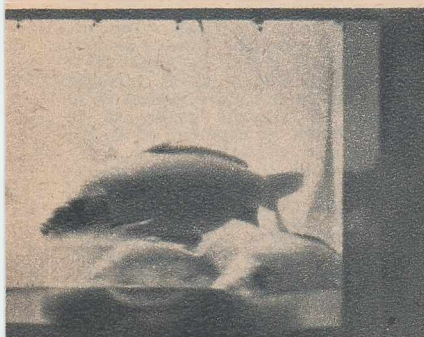
colo de Atlantic, în Marea Sargaseilor... Acolo, după ce-și depune icrele, anghila moare. Urmașii ei se întorc însă în apele dulci ale Deltei Dunării. Despre aventurile anghilei — dintre cele mai spectaculoase — s-a scris o întreagă literatură științifică. Cîteva exemplare din acest pește se găsesc în acvariul muzeului, alături, bineînțeles, de aproape toate soiurile de pești mari și mici care trăiesc în apele Deltei.

Acvariul acesta pare un uriaș batiscaf scufundat, cu peste 30 de hublouri deschise spre împărăția subacvatică a Deltei. Și în fața fiecărui hublou se plîmbă, încoace și încolo, lumea vie a adîncurilor: oțiva crapei obezi (unii de cîte 20 kg) demonstrează existența în Deltă a unor crescătorii piscicole cu regim de furajare artificială, iar cîte o păstrugă suplă, alunecînd printre moruni și cegi, amintește de o altă bogăție a Deltei Dunării: sturionii și icrele lor negre.

Acvariul din Tulcea mai are zece ferestre deschise spre o altă lume subacvatică, cea exotică: pești negri, pești cu spadă, cu voal, zebre care inoată. Unii provin din apele Amazonului sau din Golful Mexicului, alții din fluviile Asiei sau din Marea Roșie. În bazinele acvariului însă, toate aceste specii rare pentru noi, trăiesc mai departe în apa limpede captată din Dunăre. Specialiștii acvariului le-au creat în schimb un admirabil decor care redă fidel farmecul de basm al lumii subacvatice.

E mai bine însă ca această lume feerică, deosebit de interesantă, s-o priviți cu proprii dvs. ochi.

F. URSEANU

„Parada” crapeilor.

FAARU

de Aldous HUXLEY

Ceaarta dura de aproape trei sferturi de oră. Rostite în celălalt capăt al apartamentului, cuvintele aprinse se pierdeau de-a lungul coridorului și se auzeau neclare, în surdina.

Sophie cosea ghemuită, ascultând fără prea multă curiozitate ceea ce se petrecea acolo. Auzea mai mult vocea doamnei care, în accesul de minie, printre sughițuri și lacrimi, suna furioasă și stridentă.

Domnul era ceva mai stăpîn pe sine și vocea lui gravă nu putea răzbi prin ușile închise.

În camera mică și friguroasă a Sophiei ceaarta se auzea în cea mai mare parte a timpului ca o suită de monologuri ale doamnei, întrerupte de ciudate tăceri prevestitoare de rău. Din cînd în cînd se părea că domnul își pierde răbdarea și atunci liniștea era sfîrșită de cite un strigăt supărat, infundat și aspru.

Doamna continua cu puternicele ei țipete, fără a scădea tonul; avea chiar și în enervare un nivel curios de constant. El vorbea cînd minios, cînd blînd, cu intonații și modulații ale vocii care creau aparența că participarea sa la această ceartă aducea doar niște explozii distanțate: „Hau-hau, hau-hau, au...” Mai curînd un lătrat de cîine răgușit, decît izbucnirile unui bărbat minios.

După un timp, Sophie nu mai dădu atenție scandalului. Se simțea frîntă de oboseală, o durea tot corpul. Avusesse o zi grea; la fel ca cea de ieri, ca cea de alaltăieri. Fiecare dintre ele a fost istovitoare, iar ea nu mai e tinără: încă doi ani și va implini 50.

Își amintea de sacii de cartofi pe care trebuia să-l care cînd era încă fetiță la țară. Încet, încet, cu sacul de cartofi pe spinare, gîfîind de-a lungul drumului prăfuit, străbătea cite zece pași; mai mult nu izbutea. Sfirșitul nu venea niciodată și totdeauna trebuia s-o ia de la capăt.

Își ridică privirea de pe lucrul de mînă. Dădu din cap, clipînd. De la o vreme în fața ochilor îi jucau lumini și pete de culoare.

Acum, un fel de vierme galben, luminos i se tira în cîmpul vizual și, cu toate că viermele acesta se urca în sus, mereu mai sus, rămînea în același loc. În jurul viermelui vedea stele verzi și roșii, care licăreau și se stingeau. Ele îi jucau în fața ochilor cînd cosea, dar le vedea și după aceea, cînd închidea ochii.

Reîncepu lucrul: doamna dorea să aibă gata camizolul pînă a doua zi dimineață. Dar îi era foarte greu să continue cusutul; viermele acela galben nu-i dădea pace.

Deodată se deschise o ușă și din celălalt capăt al coridorului se auziră cuvintele:

— ...bien tort, mon ami, si tu crois que je suis ton esclave. Je ferais ce que je voudrais.¹⁾

— Moi aussi²⁾, rosti domnul sublinîndu-și cuvintele printr-un ris amenințător. Apoi s-au auzit pași grei pe coridor, un clinchet în suportul de umbrele și ușa de la intrare trîntită cu zgomot.

Sophie își întoarse din nou privirea la lucrul ei. Oh, viermele, aceste stele colorate și această oboseală dureroasă în toate încheieturile! Dacă ar putea petrece o zi întregă în pat, într-un pat mare, cald, pufoș!... O zi întregă!...

O trezi țîrîlul soneriei. Tresărea întotdeauna la acest bizît de viespe. Se ridică, puse pe masă camizolul,

¹⁾ În franceză în original — foarte prost, amice, dacă-ți închipui că-ți sînt sclavă. Am să fac ce voi pofti.

²⁾ În franceză în original — eu de asemenea.

Își netezi șorțul, își îndreptă boneta și ieși pe coridor.

Soneria bizîi din nou cu furie. Doamna era nervoasă.

— În sfîrșit, Sophie, credeam că nu mai vii.

Sophie tăcu: nu avea nimic de spus. Doamna era în fața dulapului de haine. O mulțime de rochii îi atîrnau pe braț și altele erau aruncate în dezordine pe pat.

„Une beauté à la Rubens”, astfel obișnuia să-i spună soțul ei în clipele amoroase. Lui îi plăceau femeile înalte, masive, splendide, afirmînd că cele mici și slabe nu erau genul lui. „Hélène Fourment” erau cuvintele cu care își alinta soția.

„Într-o zi, obișnuia doamna să povestească prietenelor, într-o zi trebuie să mă duc la Luvru să studiez portretele de acolo. Ale lui Rubens, bineînțeles. E de neconceput să trăiești o viață întreagă la Paris și să nu vezi Luvrul! Nu credeți?”

În seara aceea era superbă. Obrajii îi erau îmbujorați, ochii ei albaștri aveau o strălucire neobișnuită sub pleoapele lungi, iar părul castaniu-roșcat îi cădea într-o dezordine sălbatică.

— Miine, Sophie, spuse ea dramatic, plecăm la Roma. Miine dimineață...

În timp ce vorbea, scoate rochiile din dulap, aruncîndu-le pe pat. Făcînd o mișcare bruscă, halatul i se desfăcu și ieșiră la iveală desuurile brodate și carnația ei pîlnă.

— Trebuie să împachetăm cît mai repede...

— Pentru cît timp, doamnă?

— Două săptămîni, trei luni, nu pot să știu!

— Este totuși o diferență, doamnă...

— Important este că plecăm de aici. După cite mi s-au spus în astă-seară, nu mă voi mai întoarce în această casă pînă cînd nu voi fi rugată cu umilnă s-o fac.

— Ar trebui să luăm cufărul cel mare. Mă duc să-l aduc.

În boxa cu miros greu de praf și piele, cufărul cel mare era înghesuit într-un colț îndepărtat. Femeia se aplecă încînd. Depunea eforturi pentru a-l scoate. Viermele și stelele îi licăreau în fața ochilor, iar cînd se îndreptă din șale, ameți.

— Să te ajut la împachetat? Întrebă doamna cînd slujnica se întoarse tîrînd după ea cufărul greu. Ce față cadaverică avea femeia asta azi! Și ea care nu suporta în jurul oameni bătrîni și urși! Sophie îi era însă necesară și ar fi fost o nebulie să se despartă de ea.

— Doamna nu trebuie să se deranjeze! Sophie știa că dacă doamna ar începe să deschidă sertarele și să răscolească printre lucruri, împachetatul nu s-ar mai termina niciodată. De aceea spuse: E tîrziu și doamna ar trebui mai degrabă să se culce.

„Nu și nu! N-ar fi în stare să adoarmă, fiind mult prea enervată! Bărbații ăștia!... Ce fiare! Dar nimeni nu mai e sclav! Nimeni nu mai acceptă să fie tratat în acest fel!”

Sophie împacheta. „O zi întregă în pat, într-un pat mare, pufoș, ca al doamnei. Să aștepți puțin, să te trezești pentru un moment și să aștepți peste o clipă...”

— Ultimul lui truc, continuă doamna indignată, constă în a-mi spune că nu a cîștigat nici un ban și că deci, să nu-mi mai cumpăr nici un fel de rochie. E caraghios. Pot să umblu goală? Își aruncă brațele în lături. Să-mi spună că nu poate să-și permită, este pur și simplu o prostie. Poate foarte bine, numai că e meschin, meschin, orbil de meschin! Dacă ar vrea să muncească cîntin în loc să scrie versuri timpite pe care le publică pe spezele lui, ar avea bani

la dispoziție după pofta inimii ! Afară de asta, continuă ea plimbându-se de la un capăt la altul al camerei, mai e vorba și de tatăl lui, bătrînul. Nu știu eu ce dorește ? Mereu îmi spune : „Trebuie să fii mindră, că ai un bărbat poet ! Și ce versuri minunate scrie Hegésippe despre tine ! Ce pasiune, ce foc !” Spunînd aceasta, doamna își tremura vocea ca un om bătrîn, făcea grimase și scutura din cap, dădea din miini și se clătina pe picioare. Și dacă te gîndești că bietul Hegésippe este chel și-și vopsește puținul păr pe care-l mai are ! Rise. Iar pasiunea despre care el vorbește atît de mult în versurile lui oribile este o pură invenție. Ce crezi tu, draga mea Sophie ? De ce împachetezi această rochie verde, veche, hidoasă ?

Sophie scoase rochia fără să spună un cuvînt.

„De ce oare tocmai astă-seară arată femeia asta atît de bolnavă ?” Doamna se înfioră. E groaznic ! Sophie are fața gălbejită și dinții cenușii. Ar trebui s-o trimită la culcare, dar cum s-o facă înainte de împachetarea lucrurilor ? ! Și tocmai acum era mai prost dispusă ca oricînd !

— Viața e groaznică ! Oftînd, se așază pe marginea patului. Arcurile o săltară ușor o dată sau de două ori, pînă se așază. Să fii măritată cu un asemenea om ! În curînd voi fi bătrînă și grasă, niciodată nu i-am fost necredincioasă — și iată cum mă tratează !

Se ridică și începu să se plimbe fără țintă prin cameră.

— Nu suport ! izbucni ea, și oprindu-se în fața oglinzii își admiră figura tragică și splendidă. Privind-o, nimeni n-ar fi crezut că-i trecută de treizeci de ani. În spatele acestei frumuseți tragice ea vedea în oglindă o creatură slabă, bătrînă, cu fața gălbejită și dinți cenușii, incovoiată peste un cufăr mare. Era dezagreabil. Sophie arăta ca cerșetoarele pe care le vezi în dîminețile reci la colturile de stradă. Trece grăbit, încercînd să nu le remarci sau te oprești, deschizi geanta să le dai un bănuț sau chiar o bancnotă de doi franci dacă nu ai mărunțiș, dar oricum faci te simți stînjinit și ai vrea să te ascunzi în pielea ta. Asta se întîmplă cînd te plimbi pe jos. Dacă ai avea mașină — dar asta este o altă meschinărie a lui Hegésippe ! — ai putea să treci cu geamurile închise și să nu iei în seamă toate astea. Plecă din fața oglinzii.

— Nu suport ! spuse încercînd să nu se mai gîndească la cerșetoarele cu dinți cenușii și fețe gălbejite. Nu suport ! și se trînti într-un fotoliu. Dar gîndește-te ce ar însemna să ai un iubit cu o asemenea față gălbejită și astfel de dinți măcinați și cenușii. Inchise ochii, cutremurîndu-se. Acest gînd era dezgustător. Simți nevoia unei alte priveliști. Ochii Sophiei erau de culoarea plumbului verzui, fără viață. Dar ce-i putea face ? Fața femeii constituia un reproș, o acuzare. Înfrîșarea ei te îmbolnăvea de-a dreptul. Și ea n-a fost niciodată atît de enervată !

Sophie se ridică cu greutate din genunchi și o expresie de durere îi străbătu fața. Se duse la scrin, numără șase perechi de ciorapi de mătase și se întoarse la cufăr, trîntindu-se pe un scaun, lividă la față.

— Viața e groaznică, groaznică, groaznică ! repetă doamna cu convingere.

Ar trebui s-o trimită la culcare, dar fără Sophie n-ar fi în stare să facă bagajul și era foarte important să-l termine pînă mîine dimineață. I-a spus lui Hegésippe că o să plece și el pur și simplu i-a ris în nas. N-a crezut-o. Trebuie să-i dea de data asta o lecție. La Roma o să-l vadă pe Luigino. Ce băiat încîntător !... Și pe lîngă asta și marchiz ! Poate... Dar nu ! Să nu se gîndească la nimic ! Vedea numai fața Sophiei, ochii ei plumburii, dinții cenușii și pielea-i scorcojită, galbenă.

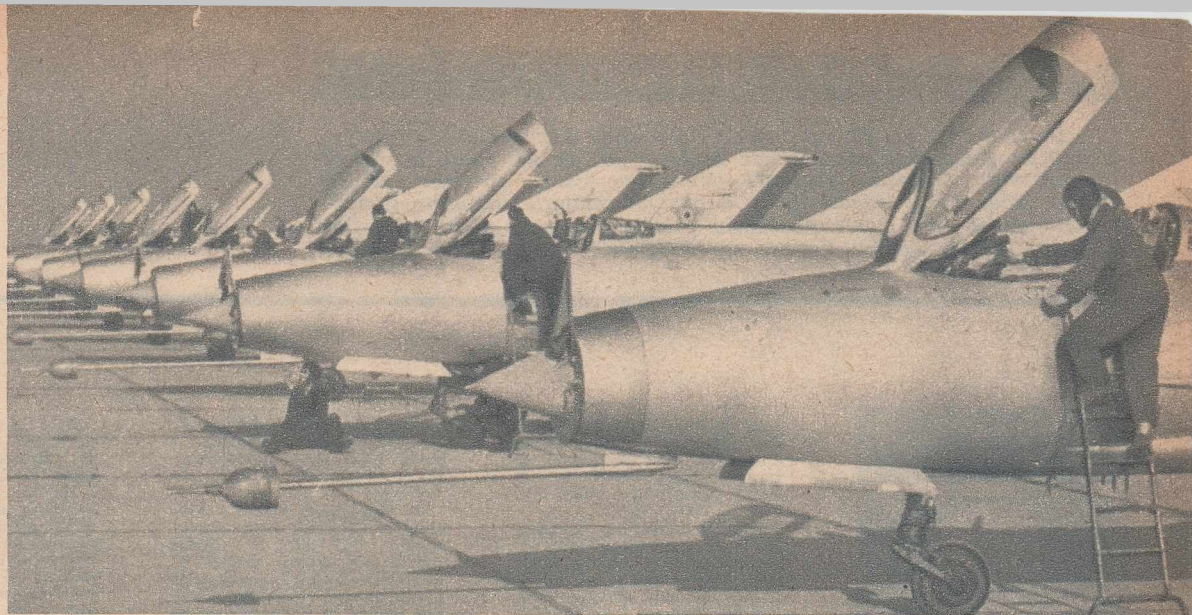
— Sophie, spuse ea deodată, reținîndu-se cu greu să nu tipe, du-te la masa mea de toaletă, vezi acolo o cutie de fard Dorin 24. Pune-ți puțin pe obraji. E și un ruj de buze : în sertarul din dreapta.

Tinea ochii închiși cu îndărătnicie, în timp ce Sophie, ridicîndu-se cu un oribil scîrțit al încheieturilor, s-a dus spre masa de toaletă foindu-se acolo aproape o veșnicie.

„Ce viață, Dumnezeuule, ce viață !” Pași ușori, tîrșiți, se întorceau. În sfîrșit ! Deschise ochii. Da : în sfîrșit ! Așa e mult mai bine, mult mai bine !

— Mulțumesc Sophie, așa arăți mai puțin obosită ! Se ridică înviorată. Și acum să ne grăbim ! Plină de energie se îndreptă spre dulapul de haine. Dumnezeuule, exclamă ea, ridicîndu-și brațele. Ai uitat să împachetezi rochia albastră de seară ! Cum poți să fii atît de stupidă, Sophie ?

În romînește de Rita HOMER
Ilustrație de E. ARNO

O ultimă verificare și aparatele de zbor, aliniate pe pistă, sînt gata de plecare în misiune.

Majorul Gheorghe Aurel, un încercat zburător în stratosferă la viteze supersonice.

ZIUA
AVIAȚIEI
R. P. ROMÎNE

SALT PESTE ZIDUL SONIC

Oră tîrzie din noapte, în liniștea căreia nu se aude decît răpăitul mărunt al ploii ce scaldă pista. Avioanele, aliniate în ordine, reflectă, cu scilpiri de argint, luminile vii ale aerodromului. Par niște păsări urlașe, care pîdesc, atente, clipa înălțării în zbor. Imperturbabili, acul cronometrului se mișcă ritmic pe cadran, vrînd parcă să amintească piloților că ordinul de plecare în misiune poate să survină în orice moment.

Și iată că ordinul a sosit. În câteva secunde, oamenii au trecut la posturi. Febril, dar cu mișcări precise, sigure, specialiștii fac ultimele verificări.

Piloții, instalați în carlingă, au controlat dintr-o privire totul. O comandă scurtă, o apăsare de manetă și motoarele puse în funcțiune violentează liniștea nopții. Peste cîteva clipe, urlașele păsărilor argintii se fac nevăzute în beznă, lăsînd în urmă un jet de flăcări albe și zgomotul, ca un bubuit de tunet, care se pierde treptat în depărtări.

Le însoțim cu gîndul, în spațiile pe care le străbat. Ni-l închipuim pe omul acela, cu statură atletică, asupra căruia ne-au stăruit o clipă privirile, înainte de plecarea lui în misiune. E majorul comunist Gheorghe Aurel, pilot de clasa I-a. Îl vedem parcă controlînd indicațiile aparatelor de bord, urmărind cu atenție comenzile ce i se transmit prin radio. În carlingă e liniște, o liniște neobișnuită, ca aceea care domnește în spațiile siderale. Zgomotul puternic al motoarelor a rămas undeva în urmă, căci aparatul de zbor a depășit cu mult viteza sunetului. Simțind cu fiecare fibră a corpului vibrațiile avionului, pilotul încearcă senzația stranie că stă nemîșcat, în timp ce pămîntul, universul întreg, aleargă vertiginos înapoia sa, respinse de forța grozavă a motorului pe care el îl strunește.

Zborul în stratosferă, la viteze supersonice, cere din partea piloților o înaltă pregătire profesională, mult curaj și stăpînire de sine, rapiditate și promptitudine în mișcări, o condiție fizică deosebită. Majorul Gheorghe Aurel intrunește din plin aceste calități. Nu e singurul. Toți piloții escadrilei din care face parte sînt oameni temeinic pregătiți să îndeplinească cu cinste oricare misiune de zbor. Conștiința răspunderii ce le revine, aceea de apărători ai spațiului aerian al patriei, îi face să nu precupețească nici un efort pentru a-și perfecționa necontenit pregătirea de luptă și politică.

Urmărind desfășurarea misiunii, împreună cu conducătorul zborului, care dirijează pilotul prin radio, de pe pămînt, observînd indicațiile stațiilor de radiolocație. În limbajul lor riguros, matematic, aparatele spun totul despre complicatele manevre pe care avioanele le execută în văzduh. Cu aceeași precizie matematică, comenzile aleargă pe calea undelor, pentru a fi apoi executate în fracțiuni de secundă. Într-un tîrziu se transmite ordinul de aterizare. Așteptăm emoționați momentul sosirii păsărilor argintii. Trec minute lungi, încordate. Auzim apoi primul uruit de motor. Încă unul și încă unul. Iată și avioanele, desprinzîndu-se pe rînd din hotarul de întunerice. O scurtă rulare pe pistă, apoi motoarele amutesc. Piloții coboară, pregătindu-se să raporteze că misiunea a fost îndeplinită.

Împreună cu ceilalți tovarăși, majorul Gheorghe Aurel primește felicitările comandantului. I se citește în privire satisfacția. La seria de calificative bune și foarte bune pe care le-a obținut pînă acum, s-a mai adăugat încă unul.

N. RĂDULESCU
Fotografiile de Val. MIHAI

„În «Flacăra» nr. 23 am citit un interesant documentar: «Vara tragică '914». V-am ruga ca materiale de acest gen să mai apară în revistă» (Ion David, Gugești, Focșani; Valentin Rusu, operator chimist, Brăila) „Mie mi-au plăcut mult notele de călătorie intitulată «Aden—Bab-el-Mandeb—Port Said». Asemenea articole stârnesc interesul cititorilor” (Dumitru Tocală, contabil, Peștera, rn. Medgidia).

COMOARA DE LA VERMIȘ

În timpul unor lucrări agricole efectuate de un colectiv din satul Vermiş, raionul Bistrița, regiunea Cluj, s-a descoperit un tezaur monetar feudal, cuprinzând 466 piese de argint datând din secolul al XVI-lea.

Piesele se aflau într-un vas de ceramică roșie, ascuns în pământ, probabil în ultimul an al secolului al XVI-lea, fapt atestat de cea mai nouă monedă din tezaur, care poartă gravat anul emiterii ei — 1599. „Comoara” respectivă este compusă din dinari în proporție de 65% și 35% groși polonezi din timpul regilor Sigismund I, Sigismund II și Sigismund III.

Tezaurul de la Vermiş este al treilea descoperit în cursul acestui an și al șaptelea dintre tezaurile feudale găsite în ultimii ani în cuprinsul raionului Bistrița.

Piesele valoroase ieșite la lumină cu acest prilej completează colecția numismatică a muzeului, iar studiile făcute asupra lor vor aduce o contribuție în plus la cunoașterea evenimentelor petrecute pe teritoriul Transilvaniei în secolele XV, XVI și începutul celui de-al XVII-lea.

Prof. St. DĂNILĂ
directorul Muzeului Bistrița

VIORILE LUI AMATI

„Dovese să cunosc unele date din viața faimosului constructor de viori Niccolò Amati”.

Aurel JIVA
Târnăveni

Răspunde ALEX. PAȘCANU, conferențiar la Conservatorul „Ciprian Porumbescu” din București.

Luteria (arta construirii instrumentelor cu coarde) a înflorit pe pământul însoțit al Italiei, în nord, la poalele Alpiilor, în două orașe: Brescia și Cremona; aici vioara — cel mai expresiv instrument — avea să cunoască lumina zilei, apoi, forma modernă și epoca sa de aur. O măturie sustine că brescianul Gasparo da Salo (Bertolotti 1542-1609) a construit prima vioară. Giovanni Paolo Maggini (aproximativ între 1580 și 1630) întărește faima școlii din Brescia, devenind cel mai renumit constructor de viori din acest oraș, după ce a ucenicit în atelierul maestrului său Gasparo da Salo. Epoca de aur a luteriei italiene se plasează însă în deceniile următoare, la Cremona, orașul situat pe malul Padului, nu de

parte de Brescia. Părintele școlii din Cremona a fost Andrea Amati, un mare constructor de viori, a cărui biografie se plasează aproximativ între anii 1535 și 1612.

Familia Amati este alcătuită din lutieri străluciți, ai căror reprezentanți de seamă sînt, după tatăl, Andrea Amati, cei doi fii ai săi: Antonio și Girolamo I. Fiul lui Girolamo I este Niccolò — cel mai celebru reprezentant al „dinastiei” Amati — iar fiul său, Girolamo II, este ultimul moștenitor de seamă al măiestriei acestei strălucite familii.

Revenind la fondatorul școlii din Cremona, Andrea Amati, majoritatea cercetătorilor remarcă deosebita sa contribuție la perfecționarea instrumentului, deși unii constată în primii ani o influență a școlii bresciene. Viorile sale nu au sonoritate puternică, dar căldura și catifelarea tonului le fac apte pentru muzica de cameră. Lucrând pe îndelete și dispunând de avere, el și-a putut procura cele mai valoroase materiale necesare confecționării instrumentelor.

Numărul viorilor fabricate de el, verificate ca originale, e foarte redus și — în consecință — au o valoare extrem de ridicată.

Antonio Amati (aprox. 1555-1640) și Girolamo I sau Hieronymus (1556-1630) au urmat cot la cot drumul deschis de tatăl lor, aducând instrumentelor câteva ușoare modificări necesare pentru obținerea unei sonorități superioare. Fiul lui Girolamo I, Niccolò (1596-1684) ocupă locul al treilea în ierarhia generală a celor mai vestiți lutieri ai lumii, primul fiind Stradivarius și al doilea Guarnerius del Gesù. Căutările și strădaniile înaintașilor își găsesc desăvîrșirea în realizările sale. La început, respectă maniera de lucru preluată de la tatăl său, dar apoi, urmărind mărirea volumului sonor, a creat tipurile de viori mai mari, care-și sînt caracteristice, denumite „grand Amati”. La venerabila vîrstă de 88 de ani, Niccolò Amati a continuat să lucreze formînd totodată maeștri neîntrecuți, printre care Stradivarius.

După un moment de supremație asupra celei mai mari părți din Mesopotamia, ei au fost supuși de babilonieni, care mai tîrziu vor suferi, la rîndul lor, stăpînirea asirienilor. Sumerienii se vor pierde cu timpul în masa cuceritorilor. În schimb, însă, civilizația creată de ei a fost preluată și răspîndită de urmașii lor semitici atît de fidel, încît a fost înregistrată de istorie sub numele acestora. O dată cu civilizația materială, sumerienii au trecut altor popoare și ideologia lor, covîrșitor dominantă de religie. Așa, de pildă, legenda popoului lui Noe se regăsește în scrierile sumeriene și se explică prin unele inundații de proporții excepționale care s-au întîmplat în Mesopotamia în trecut îndepărtat și ale căror urme impresionante au fost constatate de arheologie. Prin intermediul diverselor popoare din Asia, unele tradiții sumeriene au pătruns și în mitologia greacă, după cum reiese din analogia lui Hercule cu eroul sumerian Gilgameș ori din existența și la sumerienii a mitului lui Perseu, cu uciderea balaurului.

VALENTIN RUSU, Brăila. Între răspunsul dat de noi și cel de revista „Lumea” cu privire la Vatican nu e nici o contradicție. Cele două răspunsuri publice date care, dacă vreți, se completează unul pe celălalt. Faptul că în revista „Lumea” se arată că teritoriul Vaticanului este de 44 ha, iar populația sa de circa 1.000 locuitori (date ce pot fi aflate, de altfel, în „Micul atlas geografic” apărut în Editura științifică) nu infirmă de loc cele scrise de noi și care dv. vi se par incorecte și anume că Vaticanul nu este un stat în accepția obișnuită a cuvîntului și că nu se poate vorbi de un popor al Vaticanului. Într-adevăr, Vaticanul nu este un stat național ca celelalte state, ci un stat clerical al bisericii catolice, iar cei 1.000 de locuitori ai săi nu constituie un popor, ci sînt clerici și funcționari clericali de diferite naționalități, care acționează în instituțiile bisericii catolice, ce-și au sediul pe teritoriul Vaticanului. Mai rămîne ceva neclar?

CONSTANTIN NISIPOLU, Cimpulung-Muscel. Subiectul povestirii dv., cel puțin așa cum ni l-ați expus, ni se pare că pornește de la o idee greșită. Părerea noastră este să renunțați la această idee și să încercați să scrieți altceva. Realitățile țării noastre, lupta și victoriile oamenilor noștri vă pot oferi subiecte la nesfîrșit.

M. TANĂSESCU, Turnu-Severin. Dacă am spune că s-au realizat peste o duzină de filme după „Cei trei mușchetari”, probabil că am omite destul de multe din aceste ecranizări. De altfel, chiar și acum se află pe ecranele bucureștene o nouă versiune, producția franco-italiană realizată în regia lui Bernard Borderie. Așa că propunerea pe care o faceți, ca urmare la ancheta noastră despre superproducții, este cel puțin întirziată.

IROVA MĂRGARINT, Smîrdan, Galați. 1) Posibilitățile omului de a smulge naturii tot mai multe bunuri care să-i satisfacă necesitățile sînt aproape nemărginite. Înmulțirea permanentă a populației globului nu pune în pericol posibilitatea de a hrăni pe toți oamenii, deoarece pămîntul pe care trăim poate da mult mai mult decît ne dă în prezent. Acest lucru a fost demonstrat în numeroase studii ale specialiștilor. Principiul este ca eforturile oamenilor de știință și marile resurse tehnice și de muncă omenească ale tuturor țărilor să se îndrepte nu spre înarmări și alte pregătiri militare, ci spre valorificarea tuturor posibilităților pe care le oferă globul nostru. Deci, răspunsul la întrebarea dv. atîrnă de rezolvarea principalelor probleme a vieții internaționale: apărarea păcii. 2) Dacă un film văzut sau o carte citită vă dau de gîndit asupra unei probleme sau alteia, scrieți-ne și vom încerca să ținem lucrurile ce vă par neclare.

E. P., Tr. Măgurele. Dacă doriri într-adevăr să vă putem răspunde, eventual să vă răspundă chiar colaboratorul nostru de care întrebăm, vă rugăm să ne comunicați adresa dv.

V. SILVIAN

Ion Izdrăilă, Simeria; Rodica Cerchez, Tirgovște; Radu Ciontea, Toplița; Popa Rodu, Brașov; Rodica Hristea, Buhuși; Laura Nedelcu, Focșani; familia dr. Lucreția Pop, Hălăucești; Viorela Bugac, Oltenița; Gh. Ecaterina, București — vi s-a răspuns prin poștă.

VIDEOFONUL

„Cum arată videofonul?”

Marleta POPESCU, elevă
Em. Vlcea

Fotografia de mai sus redă o experimentare cu videofonul în laboratoarele companiei „Bell” din S.U.A. Această companie introduce în prezent o linie de videofon care va lega New Yorkul cu Washingtonul și cu Chicago. Ea va fi pusă și în îndemina publicului. Costul unei

asemenea convorbiri (New York-Washington, de pildă) se va ridica la 16 dolari pentru 3 minute, în timp ce o convorbire obișnuită prin telefon nu costă mai mult de 80 de cenți.

Un asemenea sistem de videofon funcționează în U.R.S.S. încă din 1961 și leagă orașele Moscova-Kiev-Leningrad. Ulterior s-a mai creat și „triumghiul” videofonic Tașkent-Andijan-Fergana, precum și alte legături videofonice.

SUMERIENII ȘI ZORII CIVILIZAȚIEI OMANE

„Cine au fost sumerienii?”

Cornel PASCAL
tehnician, București

Răspunde prof. univ. RADU VULPE, membru în Consiliul științific al Institutului de arheologie al Academiei R. P. Romîne.

Pînă acum vreo jumătate de veac se mai credea că civilizația antică a Mesopotamiei, una din cele mai vechi din lume și care a exercitat cea mai largă și mai rodnică influență asupra civilizațiilor ulterioare din Asia și din Mediterana, ar fi fost creată de populațiile semite ale asiro-babilonienilor. Azi, însă, în urma considerabilelor progrese ale cercetărilor arheologice, este bine stabilit că adevărații săi aștori au fost sumerienii, locuitorii țării numite Sumer, care se întindea în partea de sud a Mesopotamiei, în preajma Golfului Persic. Originea sumerilor n-a fost încă sigur determinată. Se admite, de cei mai

mulți cercetători, că ei ar fi venit din Asia Centrală.

Cînd s-au stabilit în Mesopotamia, sumerienii au găsit regiunile dinspre nord ale acestei țări fertile ocupate de cultivatorii și păstorii semiți, care se aflau, ca și ei, în stadiul neolitic. Lor nu le-au rămas decît ținuturile joase și mîlășinoase dinspre mare, de unde, cu toată rodnicia solului, dese înundații și îndepărtaseră pe ceilalți. Stimulați de greutățile împlîninate, energici și inventivi, capabili de muncă organizată în colectiv, sumerienii au izbutit cei dintîi să se ridice deasupra nivelului rustic al vieții din orînduirea comunei primitive, să sape o vastă rețea de canale de irigație, să transforme Sumerul într-o bogată grădiniță, să întemeieze orașe și state cu caracter sclavagist, să clădească din cărămizi neare locuințe și temple monumentale, să dezvolte meșteșugurile și comerțul, să organizeze minucioș serviciile publice, într-un cuvînt să făurească cea dintîi civilizație superioară.

cu cititorii

„UN FILM DESPRE DECEBAL...”

În „Flacăra” din 16 mai 1964, 20 de cititori au răspuns la cele șapte întrebări puse de redacție în legătură cu superproducțiile cinematografice. La acest sondaj, cititorii continuă să răspundă prin poștă și să facă propuneri. Iată:

„Aș dori să se realizeze un film istoric despre Decebal. Ideea mi-a fost inspirată de statuia aflată în centrul orașului meu. Ar fi o temă interesantă”.

Dan POPA
elev, Deva

CITITORII CĂTRE CITITORI

Următorii cititori doresc să corespundă: Ioana Bănăceanu, elevă, com. Băneasa, rn. Adamclisi, reg. Dobrogea: teatru, cinema, muzică; Corneliu Pascal, tehnician, București IV, str. Școala Ciocanu I (rn. Tudor Vladimirescu): muzică, literatură, cinema, filatelie, ilustrate; Nicolae Trăistaru, sudor, Reșița, str. Golului 17: sport, cinema, ilustrate; Lucreția Ilie, elevă, Dumbrava, rn. Ploiești: ilustrate; Ioana Manolache, elevă, Călărași, str. Sloboziei 32, reg. București: cinema, literatură, ilustrate; Lucia Cristian, elevă,

com. Tansa, rn. Negrești, reg. Iași, o.p. Dagăța: ilustrate; Ovidiu Belciugan, mecanic la S.M.T. Florești, rn. Focșani: cinema, muzică, ilustrate; Cornelia Crețu, funcționară, Piatra Neamț, str. Alexandru cel Bun 14: teme diverse, ilustrate; Tudor Silaghi, mecanic, Brăila, str. Ștefan cel Mare 157: ilustrate; Marin Călin, turnător, Țirgoviste, str. Brutari 3: literatură, ilustrate; Sofia Chiriac, muncitoare, Ploiești, str. Constanței 5: ilustrate; Emilia Budur, elevă, Brăila, str. Școlilor 55: ilustrate; Silvia Doru, elevă, Brăila, str. Griviței 127: ilustrate; Costel Giurcă, impiecat de mișcare, stația Drăgănești-Olt, reg. Argeș: ilustrate; Ilie Njagojevici, Carinarica, Lubliana, Smartinska 152 A, R.S.F. Iugoslavia: discuri, muzică populară, literatură, turism; Franciszek Dybowaki Debica, Swierczewskiego 4/33, pow. Rzeszow, R.P. Polonă: ilustrate, filatelie; Kenie Janusz, Lodz, ul. Piotrowska, 175 m 9, R. P. Polonă: filatelie (în rusă și franceză); Krystyna Mazurek, Bilak-Podl, ul. Studziwodska 48, woj. Białystok, R. P. Polonă: sport, literatură, cinema (în polonă și rusă); Iulian Boanghe, electrician, Hunedoara, bloc. 135, ap. 25, sc. B, et. 2: ilustrate; Const. Georgescu, profesor, com. Grindu, rn. Urziceni, reg. București: literatură, ilustrate; Nicolae Răducan, lăcătuș mecanic, Turnu Severin, str. Adrian 189: teme diverse.

CASA MEMORIALĂ „GHEORGHE STEPHĂNESCU”

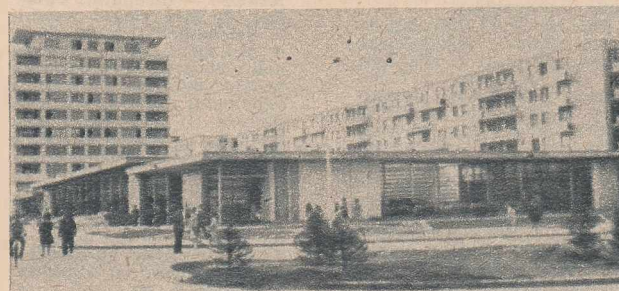
La Căpățineni, com. Corbeni, reg. Argeș, într-o livadă cu nuci și peri stă pitică în umbră casa-memorială „Gheorghe Stephănescu”. În interior — pianul și alte câteva instrumente muzicale, tablouri de familie și diferite obiecte amintesc că aici a trăit și a muncit neobosit în domeniul muzicii Gheorghe Stephănescu, Intemeietorul Operei române. În această casă bătrânească s-au întâlnit și au discutat literatură, muzică, știință, arte plastice și politică, Hașdeu, Gion, Odobescu, Vlahuță, Bă-

jenaru și alți animatori ai vieții noastre culturale de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul celui de-al XX-lea.

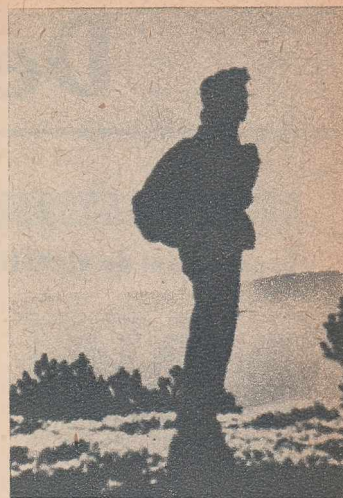
Mulți dintre cei ce vizitează Hidrocentrala de pe Argeș se opresc și la casa memorială „Gheorghe Stephănescu”, cercetând documente interesante din trecutul muzicii românești și din viața celui care a creat prima operă la noi.

Ion CRUCEANĂ
funcționar, Sfatul popular al regiunii Argeș

DE LA CORESPONDENȚI

Un nou complex comercial la Ploiești. (N. Mocanu)

În zori, pe Munții Rodnei. (Const. Măreș, București)

Echipe de fluterași a Căminului cultural din com. Jageș, rn. Sebeș. (Virgil Onoș, Deva)

CARMENO

Produs al uzinelor
Electronica

3+2 tuburi electronice
3 game de unde (UL, UM, US)
Indicator optic de acord
Difuzor eliptic de 1 VA
Tensiuni de alimentare: 110 v, 120 v și 220 v
Dimensiuni 375 x 220 x 174 mm

De la una la alta

EDUCAȚIE PENTRU TOATE VÂRSTELE

În primii ani de viață (II). Descoperirea mișcării

Pe vremea când Dănuț abia trecuse de hotarul întâiului pătrar al primului an de viață am fost chemat la o inaugurare solemnă. În camera copilului i-am găsit pe Sanda și pe Liviu, părinții lui Dănuț, contemplând mulțumiți o planșă de lemn, ceva mai mare de un metru pătrat, înconjurată de un garduleț de numai jumătate metru înălțime, ale cărui ostrețe te îndemnau parcă să le ceri sprijinul pentru a te ridica.

— Este noul domeniu al fiului nostru! a spus Sanda. Aci vom desluși primele taine ale mișcării. Am înțeles că vremea în care hrana și somnul își împărțeau în exclusivitate orele băiatului se terminase. Aproape nouăzeci de minute eliberate de somn erau dăruite contemplației realității înconjurătoare.

— Stimată psiholog, m-a pofțit Sanda, binevoiește să cobori o clipă din înălțimile teoriei ca să ajuți unei modeste educatoare practice să descopere fiului ei plăcerile mișcării.

Ce era să fac? Teoria Sandei îmi era cunoscută: copilul va păși mai repede și mai bine pe căile dezvoltării sale dacă va fi ajutat în mod științific. Astfel că, neputînd rezista chemării, am acceptat să devin „educator practic”.

Și iată-ne pe toți trei „la lucru”. Tînd în fiecare mină cite o jucărie colorată, iată-mă defilînd cu Sanda și Liviu prin fața țarcului. Sanda agită ritmic jucăria ei înzestrată cu cele mai neașteptate melodii.

Mișcarea formelor, culorilor și sunetelor l-a transformat pe contemplativul Dănuț într-un participant entuziast. Se avînta cu îndrăzneală spre șirul de obiecte mișcătoare, salu-

indu-le cu o cascadă de zîmbete, rostogolește spre noi un noian de sunete vesele și în cele din urmă picioarele ritmează pe podea o sarabandă frenetică.

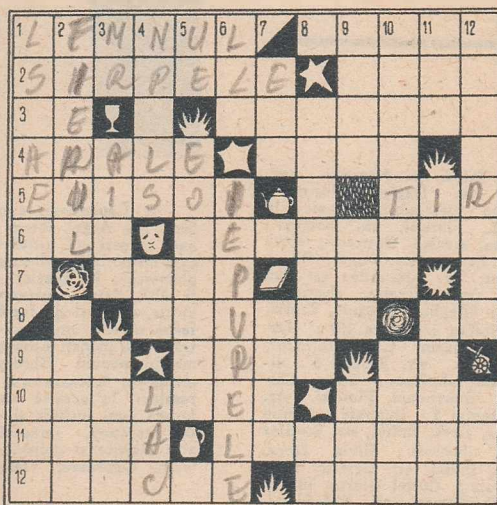
Defilarea terminată, s-a trecut la lecții în toată regula. Culcat pe burtă, Dănuț a descoperit deodată în calea privirilor sale o jucărioară ispititoare: un ursuleț roșu de plastic, pe care instantaneu l-a dorit din toată inima. Dar a trebuit să afle că fie și în universul de jucărie al unui țarc de copil, nimic nu se cucerește fără străduințe. Ajutat de Sanda care-i ținea picioarele, Dănuț și-a ridicat capul mișcîndu-și corpul spre jucărie. Deși nu realiza încă mișcarea, corpul vibra ca o coardă bine întinsă, pregătindu-se pentru marile lupte cu gravitația universală.

Dar, minune! Impinsă de acea făptură miraculoasă căreia de mult îi zîmbește ca să-i arate că o recunoaște, jucăria vine singură spre el. Dănuț o apucă și acest contact viu cu materia pare să-i prilejuiască plăceri deosebite.

Pe urmă, întors iar pe spate, constată că și din această perspectivă se pot face descoperiri importante. O întreață grădina zoolo-gică în miniatură este suspendată pe ostrețele gărduțului care-i înconjură domeniul. El întinde mâ-nile și le apucă, cerce-tîndu-le pe fiecare cu o nesfîrșită seriozitate. Aci, în țarc, va parcurge Dănuț toate etapele luptei pentru cucerirea poziției verticale. Ajutat și stimulat metodic, va izbuti să se întoarcă, să-și miște corpul înainte, să se ridice, să păsească, plină cînd, într-o zi, țarcul i se va părea mult prea strîmt pentru nesfîrșitele lui puteri.

Sen ALEXANDRU

FLĂCĂRI

ORIZONTAL: 1) Stă pe jeratic! — Incendiu... cută-neu. 2) Și-a vărsat focul! — Serviete. 3) Focul inimii — S-a făcut foc! 4) Document de demult — Orificiu pentru evacuarea flăcărilor... balaurului din basmele copilăriei. 5) Și-a legat numele de o lampă celebră — Sport cu arme de foc. 6) Se stinge cu apă! — Au și ei focul lor. 7) După eleni, aprindea vâpala războiului — Rimă la „foc”. 8) Scormonește jarul din sobă — Apar! 9) Arde cu flăcără — Asemănător cu a șuiera — Culme! 10) Gaz care provoacă arsuri — Pricinuită de armă de foc sau de armă albă. 11) Își varsă focul... pe o insulă — Pus pe foc... pentru ceat. 12) Tîntă a focurilor de artilerie — Arde pămîntul! (pl.).

VERTICAL: 1) De mama focului (fem.) — Se înroșește în foc. 2) O serie de focuri de armă — Focuri... la purtător. 3) Trage așa! — Văpaie... în grădina — Intrebare... de moment. 4) Foc de... cuptor — În serviciu! — Apă stătătoare. 5) Măsură în... pojar! — Vechi armă de foc. 6) Urmă-

rit de focurile vinătorilor — Flăcără permanentă. 7) Armă de foc — Traseu. 8) Flăcări mari — Om sucit! 9) Calif ce ar fi incendiat biblioteca din Alexandria — Centru... săptămînal — Gavroche în „Flăcările Parisului”. 10) Rest... după arderea cu flăcără — Produs incandescent, natural. 11) Stinge focul... la propriu — Spetează — Mic producător de... scintile. 12) Vorbire... cu foc — Flăcări... pe sfîrșite.

Ing. Ion CARAIMAN

Dozlegarea jocului „MARELE BARD” apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) Familia — O, mamă. 2) Eminescu — Blaj. 3) Mortua est — Ir. 4) Era — T — S — Lacul. 5) Iuda — Ață — Panu. 6) Loren — Cer — Tc. 7) L — Nac — Gelozie. 8) Epigonii — Da — A. 9) Cuza — Un — I — IMF. 10) TM — Zi — Junimea. 11) Una — La — Lal — Nr. 12) Rula — Pom-piliu. 13) Albumul — Teiul.

Povestea vorbei

DIN NOU DESPRE ZOOLOGIE

Reluînd discuția din numărul 23 („Puțină zoologie”) ne vom referi astăzi la o serie de cuvinte la care legătura cu numele anumitor animale nu mai e perceptibilă.

Capriciu vine din italie-nește (capriccio) și e înrudit cu numele caprei. Să fie oare capra un simbol al nestatorniciei? Se pare că da, pornindu-se însă de la sprinteneala cu care capra-neagră sare din stîncă în stîncă, înșelîndu-și urmăritorii. Un om capricios e un om care „sare” de la o atitudine la alta, care are o comportare inegală. Agilitatea, ușurința salturilor caprei de munte au inspirat și pe cei care au numit caprioletă o trăsucică ușoară, cu două roți.

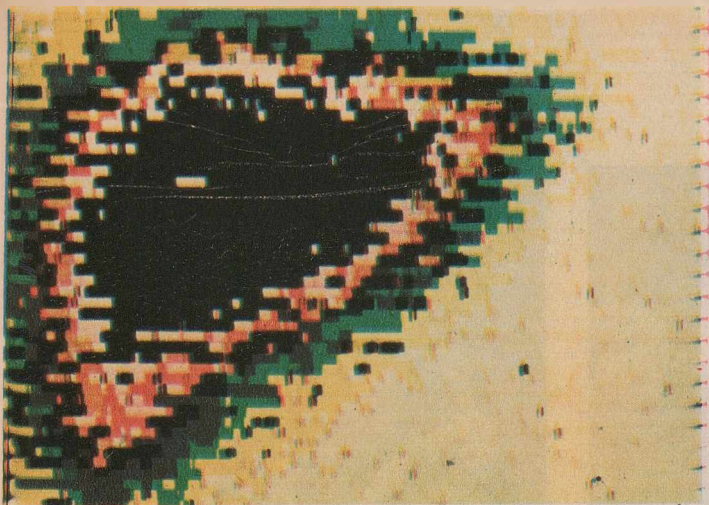
În verbul a se prăsi, ca și în expresia vite de prăsilă, se ascunde cuvîntul bulgăresc prase (= porc). A se prăsi a însemnat mai întîi „a naște porce”, apoi — prin fenomenul numit lărgire de sens — „a făta” (despre animalele domestice mari).

Șurub ne vine din limba germană, unde cuvîntul Schraube e rezultatul unui împrumut din latină. Ceea ce ne surprinde e faptul că termenul latinesc nu denumea un obiect asemănător cu șuruburile, ci un animal: e vorba de substantivul latin scrofa, moștenit de limba romină cu sensul originar. Trecînd din latină în germană, scrofa a devenit Schraube, iar schimbarea de înțeles se explică prin aceea că șanțurile ră-sucite în spirală ale șurubului au fost comparate cu coada „îmbîrligată” a porcului! Evoluția sunetelor, ca și aceea a sensului, au îndepărtat așa de mult cuvîntul șurub de prototipul său latin scrofa, încît ni-meni nu e tentat să vadă între cei doi termeni o le-gătură cit de vagă.

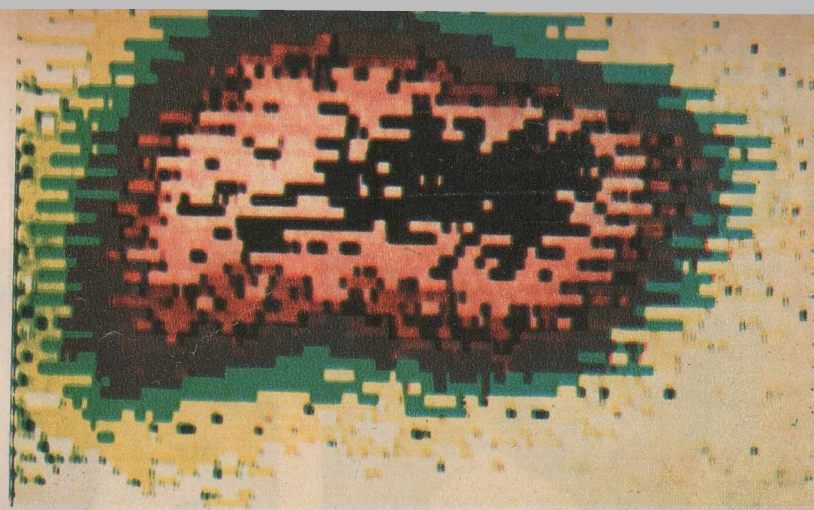
Sorlin STATI

U m o r de Nell COBAR

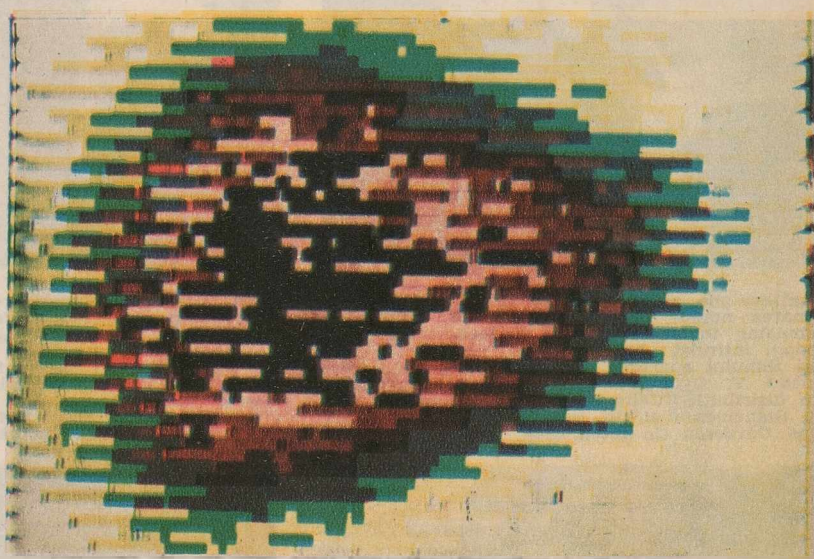

1

2

3

1 O scintigrafie în care fișile cromatice (înregistrate în funcție de dimensiunile organului) indică un ficat normal.

2 În cazul unui ficat bolnav, fișile colorate sînt dispuse neregulat, iar locul în care se află o tumoră rămîne slab colorat sau necolorat.

3 Scintigrama unui ficat bolnav de ciroză: fișile sînt inegal colorate și se interferează.

Scintigrafii în culori făcute în laboratorul de radioizotopi al Clinicii a V-a medicale a I.M.F. București—Spitalul unificat de adulți al raionului Grivița roșie.

Prezențe românești peste hotare

SCINTIGRAFIA ÎN CULORI

Profesorul dr. TIBERIU SPIR-CHEZ, membru corespondent al Academiei R. P. Romîne — care, împreună cu dr. Benedict Gheorghescu, șef de lucrări la Clinica a V-a medicală a I.M.F. București, a reprezentat R. P. Romîna la simpozionul de scintigrafie de la Atena — vorbind unui redactor al revistei noastre despre activitatea delegației romîne la lucrările acestui simpozion, a relatat printre altele următoarele:

Agenția internațională de energie atomică din Viena a organizat în cursul lunii aprilie, la Atena, un simpozion asupra explorării medicale prin metoda izotopilor. La simpozion au participat 175 de specialiști din 31 de țări. Lucrările au însumat 60 de comunicări urmate de discuții.

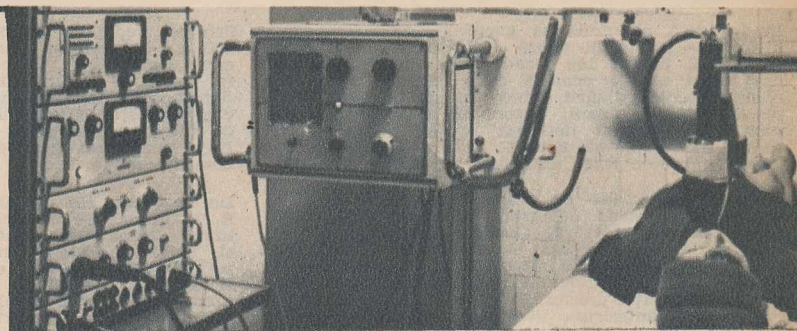
...Activitatea delegației noastre s-a desfășurat îndeosebi în cadrul celei de-a cincea ședințe — în care am prezentat lucrarea intitulată „Experiența unei noi metode de înregistrare scintigrafică în culori în diagnosticul bolilor hepatice”. Aceasta concretizează cercetările și experiențele pe care le-am efectuat în clinică cu un colectiv format din dr. Benedict Gheorghescu, ing. Adrian Steclaci, fiziciana Elena Mercuriev și ing. Mirrel Popovici. Bazîndu-se pe experiența clinică în scintigrafia hepatică și pe numărul mare de bolnavi explorați (333 de cazuri), lucrarea autorilor romîni — însoțită de exemplificări, cu diapozitive pentru fiecare categorie de afecțiuni în parte, oa hepatite cronice, ciroze și alte maladii — s-a bucurat de mult succes. Au mai prezentat lucrări de acest fel — realizate cu aparate

de construcție diferită — oameni de știință din Anglia, Japonia, S.U.A. toate suscitînd un interes deosebit. În ce privește lucrările prezentate de delegația R. P. Romîne, unii specialiști au cerut detalii suplimentare privind metoda noastră care, deși se bazează pe o tehnică mai simplă, oferă același randament.

...În general, lucrările simpozionului s-au desfășurat la un înalt nivel științific și au marcat un progres evident în tehnica scintigrafică, care dă mari posibilități de cercetare și diagnosticare în bolile diferitelor organe, tehnica la al cărei progres medicina romînească a adus contribuția sa. După încheierea ședințelor,

dintre care una am avut cinstea să o conduc, delegația noastră a vizitat o serie de instituții medicale, purtînd discuții utile cu profesori și cercetători din diferite clinici, cu membri ai corpului didactic care ne-au vizitat țara și care și-au exprimat bunele păreri despre nivelul științific al medicinei romînești.

medicina nucle- ară

În ultimul timp izotopii și substanțele radioactive au căpătat o aplicare din ce în ce mai largă în clinică, devenind un mijloc prețios în depistarea anumitor afecțiuni, iar perfecționarea neconținută a mijloacelor tehnice a făcut cu putință crearea unor metode de studiu care au lărgit baza de investigație. Printre aceste mijloace tehnice se numără și scintigrafia, care permite reprezentarea vizuală a repartiției izotopilor radioactivi într-un organ sau în întregul organism prin radiațiile pe care le emit. Izotopii pot fi urmăriți la suprafața corpului cu ajutorul unei aparaturi speciale, ce îngăduie stabilirea vitezei și gradului de concentrare într-un organ sau țesut.

Aparatul este format dintr-un detector de radiații, care se deplasează pe suprafața de explorat și primește radiațiile emise de izotopul administrat pacientului, transmițîndu-le unei instalații electronice. Aceasta din urmă se

află în legătură cu un înscrisor, ce înregistrează pe o foaie de hîrtie — printr-o liniuță — fiecare impuls dat de radiații. „Totalul” constituie scintigrama.

În zonele organelor în care izotopul se găsește în concentrație mai mare, pe hîrtie va apare o densitate mai mare de liniuțe, iar zonele de slabă concentrație vor fi înfățișate pe imagine prin linii distanțate, care arată existența unei părți bolnave sau a unei tumori. Aceasta se datorește fie faptului că preparatul radioactiv nu este fixat, fie că țesutul bolnav îl poate fixa în alte cantități decît cel sănătos.

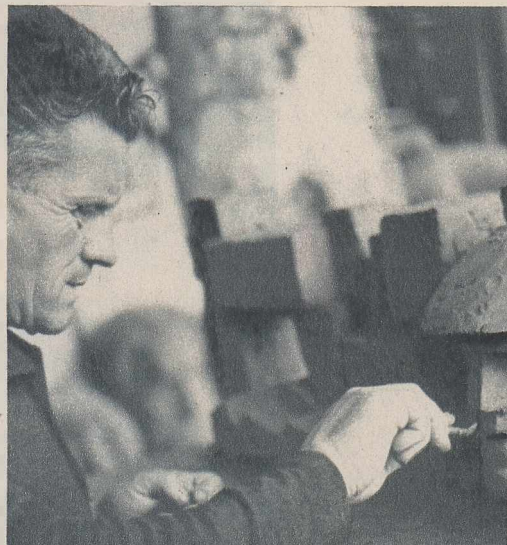
Metoda se practică și în țara noastră, la Institutul oncologic (pentru explorarea tiroidei, a ficatului și rinichului), la Institutul de endocrinologie al Academiei R. P. Romîne, la clinica Spitalului unificat de adulți al raionului Grivița Roșie, Spitalul Panduri, Centrul de cercetări al M.S.P.S. din București etc.

AGENDA

FLACĂRA

De câteva zile, pe platourile de la Buftea a început turnarea noului film al lui Francisc Munteanu (semnat în același timp al scenariului și al regiei), intitulat „La patru pași de infinit”. Mușica filmului aparține lui George Grigoriu; imaginea: V. Oglindă; decorurile: Giulio Tincu. Din distribuție: Cella Dima, Mircea Șeptilici, Silviu Stănculescu și, în rolul principal, debutanta Irina Gărdescu (în fotografie).

Scurt interviu cu sculptorul Gheza Vida, artist emerit, ale cărui lucrări în lemn au cucerit de multă vreme o unanimă apreciere.

— Atelierul dv. ne spune că ați părăsit lemnul.
— Deocamdată. În momentul de față lucrez la un grup statuar de mari proporții, cioplit în piatră, înfățișând momente din timpul insurecției armate de la 23 August 1944 și din timpul participării armatei române la războiul antihitlerist.

Nu demult, colectivul Teatrului de stat din Bala-Mare a pus în scenă primul spectacol shakespearean: tragedia „Romeo și Julieta”. Artiștii băimăreni, îndrumați de regizorul Marius Popescu, au prezentat publicului un spectacol modern în cadrul căruia s-au distins creațiile realizate de interpreții principali, tinerii actori Petre Dinuliu și Angela Beresinschi. Scenografia este semnată de Andrei Ivăneanu Damaschin.

În legătură cu noua sa carte „Descoperirea familiei” — prima în proză — în curs de apariție la E.P.L., poetul Ion Brad ne-a spus: „Am lucrat cinci ani la această carte. Acum, după încheierea colectivizării, cînd în viața oamenilor de la sate — țărani, agronomi, învățători, activiști etc. — s-au petrecut profunde schimbări, m-am încumetat să vorbesc despre problema delicată a familiei. Dacă am reușit vor spune cititorii”.

Recent a avut loc în orașul Argenteu un însemnat eveniment cultural, închinat unui mare artist francez: pictorul Georges Braque, mort în septembrie anul trecut, la vârsta de 81 ani. Pe zidul casei în care s-a născut Braque, s-a dezvelit o placă comemorativă, iar la primărie a fost deschisă o expoziție-muzeu, în care, cu ajutorul unor fotografii, manuscrise, litografii, este reconstituită atît viața cît și opera pictorului.

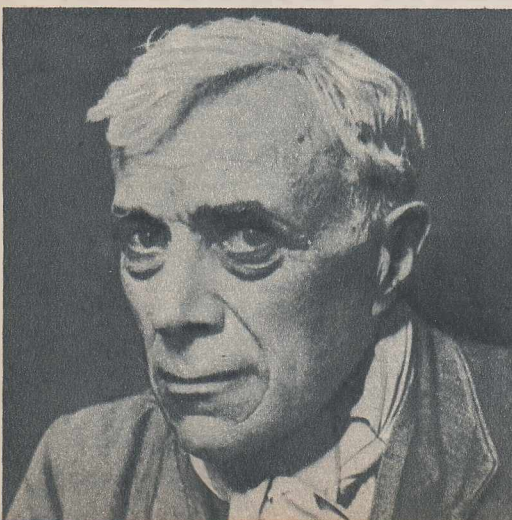
Printre vedetele cu mare priză la publicul din S.U.A. se numără actrița și cîntăreața americană Doris Day, pe care am auzit-o nu o dată la posturile noastre de radio. Ea a debutat ca dansatoare, dar un accident de automobil a pus capăt acestei cariere. În 1948 a apărut în primul ei film — „Romanță la Rio”. De atunci Doris Day a realizat zeci de filme — de predilecție comedii muzicale.

Dintre ultimele realizări ale cineaștilor din R. P. Polonă se remarcă filmul „O voce din altă lume”, după un scenariu de Kornel Filipowicz și în regia lui Stanislaw Rozewicz. Interpreta principală a filmului este actrița de teatru, film și televiziune Danuta Szaflarska (în fotografie, într-o scenă din film), care a mai jucat și în alte producții cinematografice văzute și la noi — „Cîntece interzise”, „Cavalerii teutoni” etc.

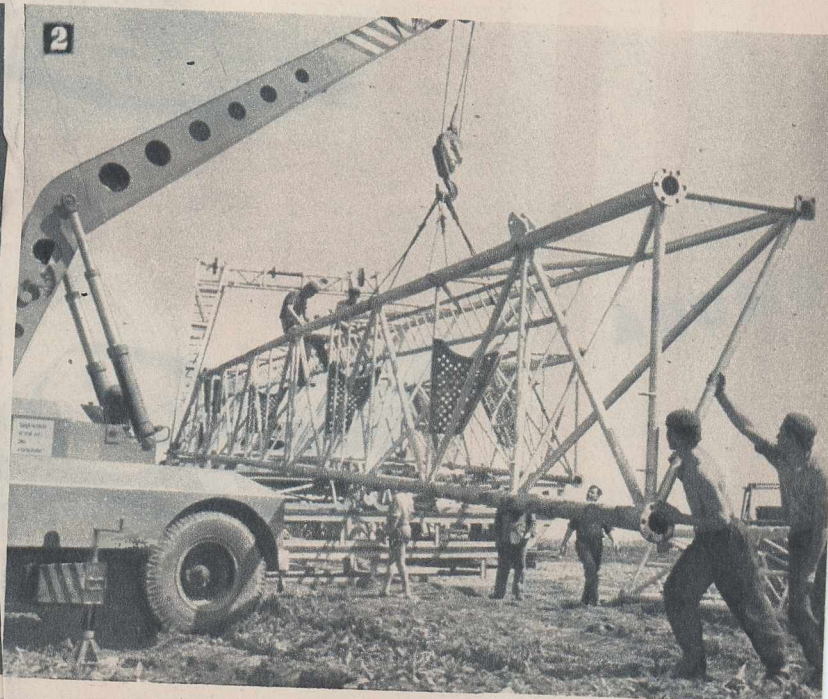
Viața și opera marelui savant englez Alexander Fleming, descoperitorul penicilinei, vor fi înfățișate într-un film pentru televiziunea franceză. Conform dorinței soției defunctului savant, rolul lui Fleming a fost încredințat actorului englez Richard Todd (protagonistul filmului „Nu te lăsa niciodată”). Iată pe Lady Fleming dînd lui Richard Todd amănunte interesante din viața remarcabilului om de știință.

Agencia britanică Keystone ne-a pus la dispoziție aceste două imagini înfățișînd-o pe Mary Pickford, marea vedetă americană a filmului mut, așa cum arăta în 1920 și așa cum este ea azi, la 71 de ani. Mary Pickford întreprinde în aceste zile o călătorie la Londra, Paris, Berlin și Moscova pentru a achiziționa copii după cele circa 300 filme realizate de-a lungul carierei. Copiile vor figura în muzeul filmului din Hollywood.

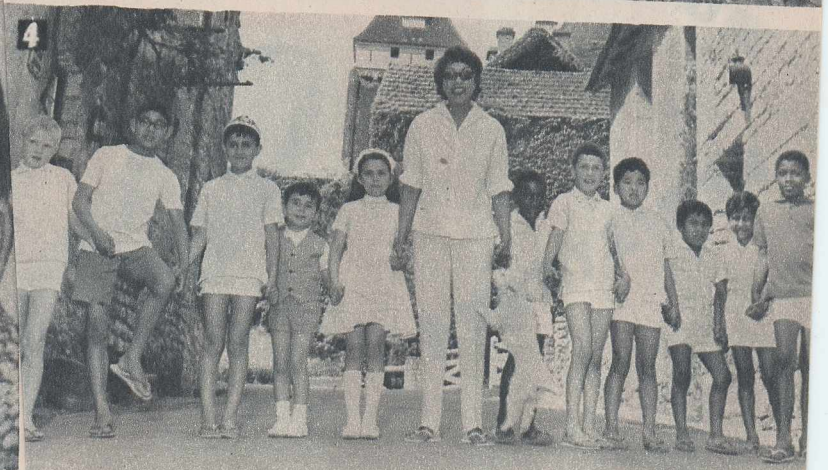
1 După Paris și Haga, ansamblul „Rapsodia Română” a obținut un nou succes pe scena Operei naționale din Bruxelles.

2 Recent, Intreprinderea națională de cercetări hidraulice și foraj din R. P. Ungară a cumpărat două instalații de foraj de fabricație românească, care pot fi mutate cu ușurință dintr-un loc într-altul și asamblate rapid. În fotografie: una dintre cele două instalații, care a fost adusă la cooperativa agricolă de producție „Arpad” din Szentes, unde a servit la forarea unui puț termal, la o adâncime de 2.000 metri.

3 În diferite țări ale lumii se ridică glasuri de protest și au loc demonstrații împotriva sentinței date în procesul de la Pretoria. După cum se știe, Nelson Mandela (în fotografie) și alți luptători pentru eliberarea populației africane din Republica Sud-Africană au fost condamnați la închisoare pe viață.

4 „Vol cînta din nou. Nu sînt încă atît de bătrînă ca să nu fiu în stare să-mi cîștig existența” — a declarat recent renumita actriță de music-hall Josephine Baker, cînd creditorii săi au hotărît să-i scoată la licitație documentul „Les Milandes” din departamentul Dordogne, unde cîntăreața de culoare își crește cei 11 copii adoptivi — băieți și fetițe de diferite rase și naționalități.

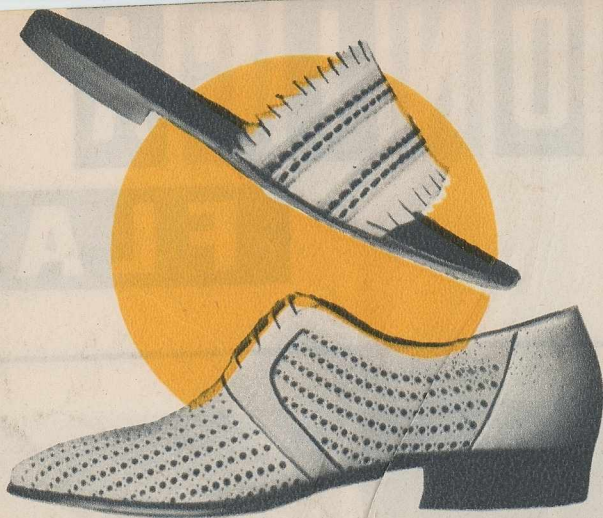
5 De mai multe săptămîni muncitorii din industria de încălziminte de la Romans (Franța) duc o luptă susținută în sprijinul cererilor lor cu privire la majorarea salariilor.

6 Aspect de la Tîrgul anual al cărții de la Varșovia, organizat în piața din fața Palatului culturii și științei. Cu același prilej, în incinta Palatului a fost deschisă și o expoziție internațională a cărții la care țara noastră a fost reprezentată prin întreprinderea „Cartimex”.

FLACĂRA. Redacția : București, Piața Scînteii 1, raionul 30 Decembrie. Căsuța poștală 3507, Of. 33. Telefon 17.60.10—int. 1744.
ABONAMENTE la toate oficiile poștale, la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.
TARIF DE ABONAMENTE: 3 luni — 26 lei; 6 luni — 52 lei; un an — 104 lei.
PREȚUL REVISTEI: 2 LEI.
TIPARUL executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii”.
MACHETA: Vlad Mușatescu.

ELEGANTĂ

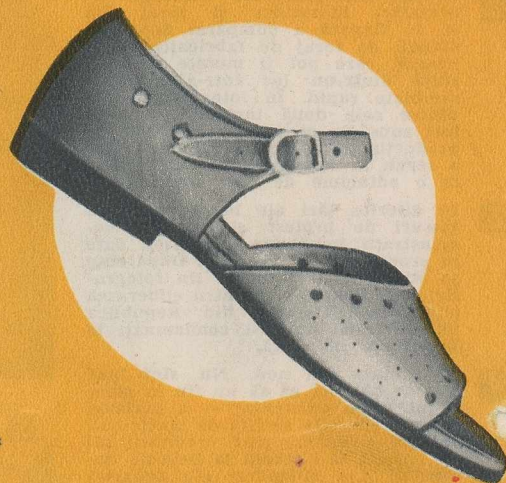
COMODĂ

MODERNĂ

REZISTENTĂ

UȘOARĂ

Pentru femei, bărbați, copii, modele noi de

ÎNCĂLĂȚĂMINTE *de* VARĂ